Դ՛ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1086 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 19 ՕԳՈՍՏՈՍ 1887 (Ն. Տ.) 31 ՕԳՈՍՏՈՍ 1887 12 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1304

20 ՓԱՐԱ (ԾՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՂՐԿԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه‌ده نورادونكيان خاننده آرهولك
غزته‌سی اداره‌سی

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ԾՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ Համար Տարեկան		արծաթ	160
»	Վեցամսեայ	»	80
»	Եռամսեայ	»	40
Գաւառաց	» և Արտաքին Թղթատարով Տարեկան	»	240
Գաւառաց Համար և Արտաքին Թղթատարով Վեցամսեայ		»	120
Օտար Երկիրներ, Տարեկան		Ֆրանք	56
»	Վեցամսեայ	»	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեանս ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Co. stantinople

ՄԵՏԱՍԱՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁ
ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ԻՆՔՆԱԿԱԼԻՆ ՄԵՐՈՅ
ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ Բ.Ի

Համայն Թուրքիա այսօր բերկրութեամբ կը տօնէ մեր Օգոստափառ Ինքնակալին բարեբաստիկ Գահակալութեան Մետասաներորդ Տարեդարձը։

Մեր երկրի պատմութեան ամենէն արկածալից և ամենէն փափուկ ժամանակամիջոցն եղան ա՛յն տասն տարիներ որք անցան Վեհ. Սուլթան Ապտ-իւլ-Համիտ Բ. կայսեր Գահակալութենէն ի վեր։

Այն կարեւոր դէպքերու մէջ ընդ որս անցաւ երկիրն՝ փայլեցան Ն. Կ. Վեհափառութեան նուրբ քաղաքագիտութիւնը, շրջահայեաց հայրենասիրութիւնն և երկրին կենսական շահուց ու պիտոյից նկատմամբ անձնուէր հոգածութիւնն։

Այս անզուգական ձիրքեր անգամ մ՚եւս փայլեցան Իւր Գահակալութեան վերջին տարեդարձէն ի վեր անցած տարեշրջանին մէջ, պուլկարական, եգիպտական և այլ ներքին ու արտաքին խնդրոց առթիւ, որք յուզուեցան ու կը յուզուին դեռ, և յորս երկիրն ամենայն վստահութեամբ ու սքանչացմամբ կը դիտէ Ն. Կ. Վեհափառութեան հետեւած իմաստուն և հայրենասէր քաղաքականութիւնը։

Եթէ մեր երկիր բախտ չունենար Օսմանեանց գահուն վրայ տեսնելու սոյն բարձր ձիրքերով և սոյն անզուգական արժանեօք օժտեալ Վեհապետ մը, ո՛չ ոք կրնայ ըսել թէ ո՛րչափ ծանր կորուստք ու դժբախտութիւնք Թուրքիոյ բաժինը պիտի լինէին արեւելեան ընդհանուր շփոթութեան մէջ։

Բարեբախտաբար, երկիրը տարիներէ հետէ կը վայելէ խաղաղութեան բարիքն, յորմէ եւեթ կրնայ ակնկալել նիւթական ու բարոյական վերականգնումն, և Իւր հպատակաց երախտագիտութեան վրայ մեր Օգոստափառ Ինքնակալ մասնաւոր իրաւունք մ՚ունի առնուլ զի Իւր միջազգային քաղաքականութիւն հիմնեալ է խաղաղութեան կենսաւէտ բարիքն անվրդով պահելու մարդասիրական սկզբան վրայ։

Այսպիսի հանդիսաւոր առթի մը մէջ, Հայ Ազգը, դարաւոր հաւատարիմ հպատակ Օսմանեան մեծափառ Գահուն, չի կրնար խորին երախտապարտութեամբ չյիշել ինչ որ կը պարտի այնչափ խաղաղասէր, հպատակասէր, իմաստուն և բարեսիրտ Վեհապետի մը արդիւնալից իշխանութեան։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայոց, որ այսօր կը ներկայանայ ի Կայսերական Պալատ, անձամբ պիտի մատուցանէ Հայ Ազգին երախտագիտական զգացմանց հաւաստիքն, և մեր ամենուս ջերմ մաղթանքներն որպէս զի Ամենակարողն Աստուած Ն. Կ. Վեհափառութեան շնորհէ երկարատեւ բարեբաստիկ կեանք՝ երկրին նիւթական ու բարոյական յառաջդիմութեան համար Իւր բարձր խորհուրդները լիովին իրագործել կարենալու համար։

Հայ Ազգն այսօր կ՚աղօթէ ա՛յնպիսի Վեհապետի մը բարօրութեան և արեւշատութեան համար, որոյ հովանւոյն ներքեւ անվթար պահած պահպանած է իւր ի վաղուց անտի վայելած արտօնութիւններն ու շնորհներն, և որոյ հայրական հոգածութենէն կ՚ակնկալէ իւր բազմադիմի կարօտութեանց լիուլի հայթայթումն։

ԱՐԵՒԵԼՔ, միշտ հաւատարիմ արձագանգ հաւատարիմ հայ ժողովրդեան զգացմանց, մեծ բարեբախտութիւն կը համարի իրեն՝ Ն. Կ. Վեհափառութեան երջանիկ Գահակալութեան Մետասաներորդ Տարեդարձին առթիւ ևս արձագանգ տալ սա սրտագին աղաղակին, որ այսօր կը բխի Օսմանեան ամեն հայրենասէր սիրտերէ, Եփրատէ մինչեւ Նեղոս, Վոսփորէ մինչեւ Տիգրիս, Արարատէ մինչեւ Ողիմպոս, Պարսից Ծոցէն մինչեւ Ադրիական, և Սեւ Ծովէն մինչև Միջերկրական, — ԿԵՑՑԷ՛, ՅԱՒԻՐԺ ԿԵՑՑԷ՛ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ ԵՐԿՐՈՐԴ։

Կ. ՊՈԼԻՍ, 19 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1887

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ. Տարմշտատէ բացարձակ կը հերքուի այն լուր թէ Աղեքսանդր Իշխան նամակ մ՚ուղղեր է առ Ֆերտինանտ Իշխան՝ հաւանութիւն յայտնելով նորա ընտրութեան համար։

—Ի Բեդերսպուրկ ապաստանեալ Պուլկարք, Աղեքսանդր Իշխանին Օգոստ. 9ին գահէ վար առնուելուն առթիւ խնջոյք մը կազմելով, յատներէն հեռագիր մ՚ուղղեցին առ Ֆերտինանտ Իշխան, սա բառերով. «Սոֆիա, Պուլկարեան Ֆերտինանտ Իշխանին.—Յիշեցէ՛ք Օգոստոսի իններորդ օրը։—Պուլկար գաղթականք։»

—Նորտտոյչէ Ալկեմայնէ Զայտունկ կը հաստատէ թէ Բ. Դուռն հեռագրական յայտարարութիւն մը ղրկած է Ֆերտինանտ Իշխանին, ծանուցանող թէ Օսմ. Կառավարութիւնն և Տէրութիւնք միահամուռ ապօրէն կը համարին Իշխանին ընթացքն ի Պուլկարիա։

—Թայմս կը ծանուցանէ թէ զԲ. Դուռը գործօն միջամտութիւն մ՚ընելու համոզելու նպատակաւ Ռուսիոյ ջանքերն ի դերեւ ելած են բոլորովին. բայց պետական նոր հարուած մը կը պատրաստուի Փիլիպէի մէջ։

—Իտալիա, պատասխանելով Բ. Դրան շրջաբերականին, Ֆերտինանտ Իշխանին Պուլկարիոյ գահը բազմելու եղանակն հակառակ կը նկատէ Պերլինի Դաշնագրոյն, բայց կը պնդէ թէ Ֆերտինանտ Իշխանին ընտրութիւնն օրինաւոր է։ Իտալիոյ պատասխանը գրեթէ համաձայն է Աւստրիոյ պատասխանին։ Վիէննայի և Հռոմայ դահլիճք երկու երեւոյթներ կը տեսնեն Ֆերտինանտ Իշխանին ընթացից մէջ։ Նորա Պուլկարիա մտնելն ապօրէն կը սպատեն, բայց կ՚ըսեն թէ անոր ընտրութիւնն օրինաւոր և ընդունելի է։ Բեդերսպուրկի, Բարիզի և Պերլինի դահլիճք չեն ընդունիր այս տեսութիւն, ըսելով թէ Պուլկարիոյ Իշխանն ընտրող Ժողովն օրինապէս գումարեալ չէր, և բաց աստի, կը պարունակէր Րումէլիի Երեսփոխաններն, որք իրաւունք չունէին մասնակցելու Պուլկարիոյ Իշխանին ընտրութեան։ Իշխանին միաձայնութեամբ ընտրուիլը չանհետացներ ապօրինութիւնն որ արդիւնք էր Րումէլիցի Երեսփոխանաց մասնակցութեան։

—Սոֆիայէ կը հեռագրուի առ Ստանտարտ թէ Ֆերտինանտ Իշխան յոյժ վհատած է ամեն կողմէ լքուելուն և մինակ թողուելուն համար։ Հիւպատոսք իւր քով չեն գար, և պուլկար քաղաքագէտք մի առ մի կը մերժեն նախարարական պաշտօն ստանձնել։

—Ֆերտինանտ Իշխան կը ջանայ իւր առաջին նախարարութիւնը կազմել անխտիր ամեն կուսակցութեանց ներկայացուցիչներէն. բայց իւր ճգունք ապարդիւն կը մնան։ Ջանքովեանք կը զլանան իրենց մասնակցութիւն, և կ՚ըսուի թէ նոր նախարարութիւնը պիտի բաղկանայ միայն Ստամպուլովի կուսակցութենէն։

ԷՅՈՒՊ ԽԱՆԻՆ Թէհրանէ փախուստը դիտուեր է օգոստ. 21ին, մինչ ինք, ուրիշ աֆղան երեւելեաց հետ, Թէհրանէ մեկնած էր օգոստ. 14ին։ Փախստեայք նշմարուեր են Թէհրանի արեւելեան կողմն, 180 մղոն հեռի, Դուրշիզի ճամբուն վրայ։ Շահը հրաման ղրկեր է Քերմանի, Եզտի և Մէշէտի իշխանութեանց՝ հեծելախմբեր ղրկել արեւելեան սահմանց վրայ, փախստականները բռնելու համար։ Կը կարծուի թէ (կ՚ըսէ օգոստ. 25 թուով Թէհրանէ հեռագիր մը,) Էյուպ Խան դէպ ի հիւսիս փախած է, Կասպից Ծովուն վրայ շոգենաւ մը նստելու համար, և թէ, հետեւապէս, ռուսական հողին վրայ կը գտնուի այժմ։

—Թէհրանէ ուրիշ հեռագիր մը կ՚ըսէ թէ Էյուպ Խան և իւր ընկերք յաջողած են ի դերեւ հանել պարսիկ ոստիկանութեան հսկողութիւնն, և թէ նոցա ձերբակալման համար ազդու միջոցներ ձեռք առնուած են։

Անգլ. լրագիրք զարմանալի լուրեր կը հրատարակեն Ռուսիոյ վրայ։ Տէյլի Քրոնիքլ Բեդերսպուրկէ հեռագիր մը կը հրատարակէ, ծանուցանող թէ, Ռուսիոյ գաւառաց ոմանց մէջ, Ոնչականք՝ արեւուն խաւարումէն յառաջ եկած մթութենէ օգուտ քաղելով՝ գիւղերու մէջ մեծ թուով ցրուած են յայտարարութիւններ, որովք կը քննադատեն ռուս վարչութիւնն, և կը հրաւիրեն ռուս ժողովուրդը վերջ տալ իւր արդի ստրկութեան։ Աւասիկ ճշմարտապէս «ամեն պատեհ առիթէ օգուտ քաղել գիտցող» մարդիկ։ Առիթն այնչափ աւելի պատեհագոյն էր որ [illegible] պատասխ՝ կարծենք։

—Վարշաւիայէ կը ծանուցուի թէ եռանդուն Համասլաւեանք վերջերս խորհեր են ուղերձ մը ղրկել առ Զօր. Պուլանժէ, ի Մոսքուա հրաւիրելու համար զնա. բայց ռուս իշխանութիւնն իմացուցեր է այս շարժման գլուխներուն թէ այդպիսի ձեռնարկութեան մը թոյլտուութիւն չի կրնար լինել։

—Սելանիկէ կը հեռագրուի թէ օսմ. Կառավարութիւնը կը պակսեցնէ իւր Թեսալիոյ և Մակեդոնիոյ զօրաց թիւն։ Այդ երկու նահանգաց մէջ այսուհետեւ 28,000 զօրք միայն պիտի գտնուի։

—Թայմս ի նորագոյն տեղեկութեանց նայելով, Աֆղանաց էմիրին զօրավար Ղուլամ Հայտար Խանին Ղըլզայից վրայ տարած յաղթութիւնը վճռական արդիւնք ունեցեր է, վերջ տալով երկար ժամանակէ հետէ տիրող ապստամբութեան։ Թարախի, Թօխի, Հօտաք և Անտարի ցեղերը փութացեր են ապաստանիլ անգլ. հողն, իբր 2,000 մարտիկներ։ Էմիր Ապտ-իւր-Րահման Խանին բանակն ալ, իւր պաշտօնը վերջացած համարելով, ցրուելու վրայ է եղեր, մէկ մասն ի հիւսիս և մէկ մասն ի հարաւ երթալով։

—Մոսքովսքիէ Վէտոմոսթի կը հաստատէ թէ, առանց պաշտօնական դաշնակցութեան, Ռուսիոյ և Ֆրանսայի միաբան գործողութիւնն՝ եգիպտական խնդրոյն մէջ՝ յաղթահարած է Անգլիոյ, թէև Աւստրիա, Գերմանիա և Իտալիա ոյժ կուտային Անգլիոյ։ Ռուս թերթը կը նշանակէ թէ այս արդիւնք հաստատեալ է նոր Կապոյտ Տետրակին պարունակութեամբ, և կը յարէ թէ Ռուսիոյ և Ֆրանսայի այս միաբան գործողութիւն յապագային եւս վճռական ազդեցութիւն պիտի ունենայ միջազգային խնդրոց վրայ։ Կաթկովեան թերթը կը փափաքի որ այս ճշմարտութիւն լաւ իմացուի Ֆրանսայի մէջ։

—Հեռագիրն երէկ ծանոյց թէ Լորտ Սալզպըրիի Նախարարութեան իռլանտական քաղաքականութեան դէմ Պ. Կլատսթօնի առաջարկած բանաձեւը մերժուած է Երեսփ. Ժողովէն։ Պ. Կլատսթօն քննադատած էր Իռլանտական Ազգային Դաշնակցութեան դէմ կառավարութեան ձեռք առած միջոցներն, որոց յետս կոչուիլը խնդրելու համար առ Թագուհին ուղերձ մը մատուցանել խնդրած էր։ Իւր բանախօսութեան մէջ, Պ. Կլատսթօն բացագանչեց թէ Նախարարութիւնն իւր քաղաքականութիւն աւազի վրայ կը հիմնէ և թէ Իռլանտա ի վերջոյ պիտի յաղթանակէ։ Կառավարութիւնը պատասխանեց թէ երկիրն և Խորհրդարանը պիտի հաւանին իւր ընթացքին, երբ ճշդիւ իմանան թէ ի՛նչ տեսակ մարմին մ՚էր իռլանտական Դաշնակցութիւնը։ Բայց յայտնի էր թէ պիտի մերժուէր Պ. Կլատսթօնի առաջարկը, քանի որ, ցորչափ Միութենական Ազատականք Պահպանողականաց կողմը բռնեն իռլանտական խնդրոյն մէջ, Կլատսթօնեան Ազատականք Խորհրդարանին մէջ բան չեն կրնար ընել կա- [illegible]

—Բեդերսպուրկի անգլ. Նախարդեսպան Լորտ Լոֆդուս մեկնեցաւ։

—Սեպտ. 8/20ին մեծ միթինկ մը տեղի պիտի ունենայ ի Հռոմ, բողոքելու համար Պապին հետ հաշտուելու գաղափարին դէմ։

—Եւրոպեան լրագիրք յատուկ կարեւորութիւն մը տալով կը յիշեն թէ, երբ Ֆերտինանտ Իշխան Սոֆիա մտնելով ուղղակի մայր-եկեղեցին գնաց, Մետրապոլիտ Կլեմէս Եպիսկոպոսը, խաչ ի ձեռին, բանախօսութիւն մ՚ըրաւ, որոյ գլխաւոր հատուածը սա էր.

«Բարի եկա՛ք, Իշխա՛նդ արքայական.— Պուլկար ժողովուրդը շնորհակալ է ձեզ՝ այս տագնապալից վայրկենիս աստ գալու քաջութիւնը ցուցընելնուդ համար։ Պուլկարք երախտապարտ պիտի լինին, և կրնաք վստահիլ անոնց անձնուիրութեան և սիրոյն՝ ի կատարումն ծանր գործոյն որում ձեռնարկած էք։

«Այս ժողովուրդ երախտապարտ է Ռուսիոյ, որ անհուն զոհողութիւններ ըրաւ մեր փրկութեան համար, և որում կը պարտինք մեր ազատութիւն և մեր անկախութիւն։ Մի՛ մոռնաք սուրբ այս զոհողութիւններ, և ամեն ջանք ըրէք վերահաստատելու յարաբերութիւններն ի մէջ Ազատչին և Ազատելոյն։»

Այս քաղաքական ճառ, կ՚ըսէ Թայմզին թղթակիցն որ ներկայ էր, մեծ տպաւորութիւն ըրաւ, բայց անշուշտ չէր կրնար հաճոյ լինել ունկնդրաց։

—Քէօլնիշէ Զայթունկ կը ծանուցանէ թէ ի մօտոյ բանակցութիւնք պիտի սկսին Գերմանիոյ և Ֆրանսայի կառավարութեանց միջև, վերաբերմամբ գերման հպատակաց ի Ֆրանսա և ֆրանսացի հպատակաց ի Գերմանիա և յԱլզաս-Լոռէն բնակութեան։ Ֆրանսական նախարարութիւնը կը հաւանի այս բանակցութեանց սկսիլ Երեսփ. Ժողովոյ վերաբացումէն ետքը միայն, որպէս զի կարող լինի տեղեկութիւն տալ երկրին, և մինչեւ այն ատեն Պ. Ռուվիէ իրաւունք կը վերապահէ Ալզաս-Լոռէնի Ֆրանսացւոց արտաքսման պատասխանելու՝ համանման միջոցներ ի գործ դնելով ի Ֆրանսա բնակեալ Գերմանաց դէմ։

—Պ. Բօլ Տէրուլէտ, Ֆրանսայի Հայրենասիրաց Դաշնակցութեան ներկայացուցիչն, և իւր ընկեր, Կաթկովի գերեզմանին վրայ ծաղկեայ պսակը դնելէ յետոյ, Բեդերսպուրկ վերադարձան, ուր Սվէթ լրագրոյն Տնօրէնութիւնը շքեղ հացկերոյթ մը տուաւ։ Ներկայ էին բազմաթիւ ռուս խմբագիրք։ Եռանդագին ճառեր արտասանեցան ֆրանքօ-ռուս համակրանաց հմայիչ նիւթին վրայ, համակրանք՝ հիմնեալ հակագերման զգացման վրայ, և հանրածանօթ Զօր. Չերնայեւ ուշագրաւ ճառ մը արտասանեց ռուս և ֆրանսացի բանակաց սքանչելի և աննման ձիրքերուն վրայ։

—Ռուժի տը Բօրէ և տը Սէն Բետերսպուրկ անուամբ հանդէս մը պիտի հրատարակի՝ մշակելու համար ֆրանքօ- [illegible]

ԲՐԱՆՁԻՆԻ. Բարիզի Ռօքէդի բանտին (ուր կը պահուին մահապարտք և ուր է այժմ Բրանձինի) Տնօրէն Պ. Պօքէն այս օրերս նամակ մը ստացաւ ուղղեալ առ Բրանձինի։ Անգլիերէն նամակ մ՚էր այս, Ուաշինկդընէ, Ու... անուն ամերիկացի վաճառականի կամ խանութպանի մը ստորագրութեամբ, որ կ՚առաջարկէր առ Բրանձինի՝ իրեն տեղ կախաղան ելնել և փրկել իւր (Բրանձինիի) կեանքը։ Տարօրինակ Եանքին այս արտառոց առաջարկութեան իբրեւ շարժառիթ կը յիշէր իւր մարդասիրական զգացում և միանգամայն զայս յոյս թէ՝ Բրանձինիի տեղը գլխատուելով՝ ինք անշուշտ տիեզերական համբաւ մը պիտի ստանայ։

—Բրանձինիի ազատման միակ յոյսն ամենողորմած Կրէվիի ներումն էր, որ, մահու պատժոյն հակառակորդ, շնորհած է մահապարտից շատին կեանքը։ Բայց Հանրապետութեան Նախագահը մերժեց Տիկին Սապադիէի բարեխօսութիւնն, և այս պահուս Բրանձինի արդէն գլխատուած պէտք է լինի։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ. Ի Պանկալոռ բնիկ զինուորական մը ահաւոր ոճիր մը գործեց։ Մատրասի հետեւակ զօրաց ենթասպայ մը

—)(32)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԹԵՌԷԶ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԲԱՂԴԻՆ ՊՈՂՈՏԱՅՆ

—Հիմակ, ըսաւ իւր անագորոյն ծիծաղով, պաշտպանեցէք ինքզինքնիդ եթէ կըրնաք։

Թէռէզ գիտէր թէ Գլէման ամեն բանի կարող էր։ Նորա ձեռաց մէջ էր։

Վախցաւ։

—Ի՞նչ կ՚ուզէք ինձմէ, հարցուց դողդոջելով։

—Ըսի որ կինս պիտի լինէիք... անունս եւ հարստութիւնս կ՚արժեն ձեր հարստութիւնն և ձեր տոհմը... Կրնաք ըստ պատշաճից ամուսնութիւն մ՚ընել, քանի որ սիրոյ ամուսնութիւն մը չէք կրնար կատարել... Պիտի հաւանի՞ք...

—Երբէք։ Նախամեծար կը համարիմ ինքզինքս մեռցնել քան ձերը լինիլ։

—Լաւ։ Գէթ անկեղծ էք...

Մանկամարդ աղջիկը կը դողդղար, գունատ, աչերն հրավառ...

Գլէման մօտեցաւ նմա, Թէռէզ ուզեց փախչիլ, սակայն երիտասարդը մէջքէն գըրկեց զնա, նորա գլուխը ծռեց, եւ բիրտ համբոյր մ՚առաւ նորա շրթներէն։

Մանկամարդ աղջկան բոլոր մարմինը պրկեցաւ յուսահատ հզամբ՝ խուսափելու համար այս լպիրշ գիրկընդխառնութենէն...

Երիտասարդը կորովի էր, չթողուց զնա...

Թէռէզ սուր ահաւոր աղաղակ մ՚արձակեց.

—Առ ի՛ս. օգնութի՛ւն, օգնութի՛ւն։

Սակայն իւր ձայնը խեղդուեցաւ երիտասարդին համբոյրներուն տակ։

—Չեր ուզեր որ ամուսինս լինիս, կը մռմռէր հեշտասպառ. է՛հ լա՛ւ, քանի որ կը սիրեմ զքեզ, քանի որ կ՚ուզեմ զքեզ, տարփուհի՛ս պիտի լինիս... Ո՛հ, մի՛ պաշտպաներ ինքզինքդ, բոլորովին աւելորդ է... Դեռ ժամանակ կայ ընտրութիւն մ՚ընելու, կ՚ուզե՞ս... Կը տեսնես որ վեհանձն եմ... Բառ մը ըսէ, պիտի հաւատամ քեզ... Ընտրէ՛... կինս կամ տարփուհիս... Այս տեսակ առաջարկութիւն մ՚ընելս ալ աւելորդ է, քանի որ իմս ես հիմա...

—Թշուառակա՛ն, թշուառակա՛ն։

—Այ՛ս է պատասխանդ։ Ուրեմն համբոյր մը տուր ինձ... Ո՛հ, կը ջանաս խածնե՛լ զիս։

—Օգնութի՛ւն, Ժան, օգնութի՛ւն։

Գլէման վայրագ ծիծաղ մ՚ունեցաւ։

—Ա՛հ, սիրտդ մատնեց քու գաղտնիքդ։ Ա՞յդ է սիրականդ...

—Այո՛, կը սիրեմ զնա, [illegible], եւ պիտի սպաննէ՛ զքեզ, զգուշացի՛ր։

—Թող այդպէս լինի... Սակայն մինչև որ զիս սպաննէ՛... Ա՛հ, իժ, մա՛տս կըտրեցիր։

Թէռէզ իւր ակռայներուն մէջ առած էր Թշուառականին ձեռքն զոր նա աղջկան բերնին վրայ կը դնէր՝ պոռալն արգիլելու համար, եւ իւր ակռայներն՝ ծայրայեղ զայրոյթի եւ սոսկման ազդեցութեամբ սեղմուելով՝ գրեթէ կտրած էին Գլէմանի մատը։

Ցաւն այնքան սոսկալի եղաւ որ չաղաչուտը վայրկ մը թողուց մանկամարդ աղջիկը։

Թէռէզ, ետ քաշուելով, գնաց կրթնեցաւ պատին, որովհետեւ երիտասարդը դրան առջեւ կեցած էր։

Իւր շուրջը զէնք մը բան մը կը փընտռէր որով կարենար պաշտպանել ինքզինքը։

Սակայն բան մը չկար բնաւ։ Սենեակը թափուր էր, կարասի չկար։

Գլէման նորա վրայ խոյացաւ։ Այս անգամ, Թէռէզ հասկցաւ որ կորսուած է։

—Գթութի՛ւն, Գլէման, գթութի՛ւն... Յանուն հօրդ եւ մօրդ որք իրենց աղջկան պէս կը սիրեն զիս, գթութի՛ւն, Գլէման, գթութի՛ւն։

Սակայն նա չէր լսեր այլ եւս, ունկն չէր դներ, չէր տեսներ. կատաղութիւնն, եւ իւր տռփին որ յիմարութեան հասած էր, կը խլացնէին, կը կուրցնէին զնա։

Իւր կռուփին ուժգին հարուածով մը իջաւ Թէռէզի ճակտին վրայ։

Թէռէզ խոր հառաչ մ՚արձակեց. գլուխը խոնարհեցաւ լանջացը վրայ. ծունկի վրայ գետին ինկաւ, յետոյ նուաղած փըռուեցաւ Գլէմանի ոտից առջեւ, հերարձակ, մեռելոյ մը պէս գունատ։

Երիտասարդը վայրենւոյ ծիծաղ մ՚արձակեց։

Մանկամարդ աղջկան վրայ ծռած, որ այժմ չէր կրնար պաշտպանել ինքզինքն եւ բոլորովին իւր իշխանութեան տակն էր, կը դիտէր զնա, երբ տարօրինակ աղմուկ մը, որ տնակին սեամէն կուգար, ցուրտ սարսուռ մը պատճառեց նորա երակաց...

Լեցուող հրացանի մը մասնաւոր ճարճատումն էր այն։

Ետին դարձաւ ընդոստ եւ յետս ընկրկեցաւ։

Սեմին վրայ, Ժան-Մառգ, յոտին, հանդարտօրէն նշան կ՚առնուր իրեն։

Շրջակայքը կը գտնուէր, ինքն եւս անձրեւի բռնուած էր եւ կուգար ապաւինիլ անտառապահին տնակն. անդ եկած էր, տեսած էր լպիրշ տեսարանը, նշմարած էր Թէռէզի հրացանը, փութանակի միացուցած էր կտորներն եւ լցուցած։

—Պարո՛ն, ըսաւ Ժան, արժանի էք որ անարգ անասնոյ մը պէս սպաննեմ զձեզ։ Եւ ճշմարիտ որ չեմ գիտեր թէ ինչ բան կը կասեցնէ զիս... Ի ծունր իջէք այս մանկամարդ աղջկան առջեւ, ի ծո՛ւնր, և ներողութիւն խնդրեցէք, կը հասկնա՞ք։

—Երբէ՛ք։

—Ի ծո՛ւնր կ՚ըսեմ զձեզ... այս վայրկենիս իսկ... ապա թէ ոչ կ՚սպաննե՛մ զձեզ...

Եւ իւր ձեռն այնքան սոսկալի ու աներկիւղ էր որ անկասկած ի գործ պիտի դնէր իւր սպառնալիքն եթէ Գլէման չհնազանդէր։

Սա ի ծունր իջաւ։

Թէռէզ կ՚սթափէր, կը տեսնէր Ժան-Մառգն և խնդութեան աղաղակ մը կ՚արձակէր...

Առաջին անգամ վայս տեսաւ։

Ապա տեսաւ զԳլէման ծնրադիր։

Հասկցաւ, եւ ամօթանքն ու արհաւիրք նկարեալ իւր դիմաց վրայ, սպասեց։

Ժան-Մառգ կ՚ըսէր նոյն անողոք անդոյր ձայնով.

—Ներողութիւն խնդրեցէք իրմէ... հիմակ անմիջապէս... առանց վարանելու... եւ թող ձեր ճակատը գետնին դպչի նորա առջեւ։

Գլէման, երկիւղ հրացանին ազդեցութեամբ որ իւր կուրծքին ուղղուած էր ըսպառնալից, Գլէման հնազանդեցաւ։

—Ներողութի՛ւն, ըսաւ խուլ ձայնով մը, ներողութի՛ւն...

Եւ, որպէս հրամայած էր Ժան-Մառգ, ճակատը գետնին հպաւ։

Հրացանը վար չիջաւ։

—Դո՛ւրս ելէք, ըսաւ երիտասարդն... համոզուած եղէք որ եթէ կարելի լինէր պատճառ մը գտնել ձեր մահուան՝ առանց արտասանելու ձեր հօրեղբօրդուստերն անունը, կ՚սպաննէի զձեզ... Դո՛ւրս ելէք, եւ գլուխնիդ յետկոյս մի՛ դարձնէք... Ապա թէ ոչ։

Գլէման անցաւ նորա առջեւէն, կատաղութենէն գունաթափ։

—Դարձեալ պիտի տեսնուինք, դարձեալ պիտի տեսնուինք, քրթմնջեց։

Ժան-Մառգ ուսերը թոթուեց արհամարհանօք եւ դիտեց նորա մեկնումն, առանց հրացանը վար առնելու։

Երբ Գլէման աներեւութացաւ ճամբուն ծայրն, անտառին մէջ, մէկ կողմ դրաւ հրացանն և Թէռէզի նայեցաւ։

Մանկամարդ աղջիկն ոտք ելած էր, տակաւին շատ դժգոյն... սակայն իւր գեղահրաշ աչերը կը շողշողային սիրով, երախտագիտութեամբ, հրճուանօք...

Գնաց դէպ ի Ժան-Մառգ, նորա ձեռները բռնեց, իւր տենդակէզ ճակտին վրայ դրաւ, յետոյ, խանդաղատ սիրոյ թափով, համբուրեց։

Միանգամայն, բարոյական կորովն որ մինչեւ այդ վայրկեանն անսասան պահած էր զնա՝ թուլնալով, յարտասուս փղձկեցաւ հեծկլտանօք։

—Կեանքէս աւելի բան մ՚ազատեցիր, ըսաւ... պատի՛ւս։

Ժան-Մառգ ևս, կարի յուզեալ այս սըրտազեղումէն, կը ջանար պահել իւր պաղարիւնը։

Կը նախազգար որ եթէ Թէռէզ սիրէր զինքն, երկար ատեն չպիտի ծածկէր իւր սէրն... եւ թէ յայնժամ պէտք պիտի ունենար իւր առնական բոլոր կորովին՝ իւր սէրը ծածկելու համար։

Թէռէզ իւր ձեռաց մէջ պահած էր երիտասարդին ձեռներն եւ կը դիտէր զնա, արցունքներուն մէջէն ժպտելով։

Եւ Ժան-Մառգ, ի տես այդ ժպտին, ի տես այդ արտասուաց, կ՚զգար որ սիրտը կը կակղնար...

(Շարունակելի)

րէվոլվէրով մը սպաննեց բնիկ հարիւրապետ մը, ապա վիրաւորեց բնիկ հազարապետ մը, և փախաւ։ Ոճրագործն ամրացաւ իւր տան մէջ, ուր էին իւր կին, երկու զաւակներ և այլ ազգական կանայք։ Անգլօ-Հնդիկ զինուորական պաշտօնակալք կը վախնային թէ, եթէ տունը կոխէին, կարելի էր որ կրիւք կուրցած եղեռնագործն սպաննէր կիներն. ուստի, հեռագրաւ հրահանգ խնդրեցին ընդհանուր հրամանատարէն, որ պատասխանեց. «Ջանացէք ողջ ձեռք ձգել ոճրագործն։» Հետեւեալ առտուն տարօրինակ երեք հարուածներ լսուեցան տունէն, և ոճրագործն աղաղակեց տունէն դուրս թէ զարկած սպաննած էր իւր կին։ Վայրագ Հնդիկը նոյն օր տունէն հանեց իւր զաւակներն եւ իւր զէնքը, և ապա ինքզինք սպաննեց։ Անգլօ-Հնդիկ զինուորականք ապա դուռը կոտրելով ներս մտան, և գտան թէ Հնդիկին թէ նորա կնոջ դիակները։ Կը կարծուի թէ [illegible] մը կը խառնուի այս եղերերգութեան. զի Հնդիկը պատճառ ունի եղեր կասկածելու իւր կնոջ հաւատարմութեան վրայ։ Բայց անգլօ-հնդիկ լրագրութիւնը ցաւ ի սիրտ կը նշանակէ թէ Հնդկաստանի բնիկ զօրականաց կողմէ սոյնօրինակ ահռելի ոճրագործութիւնք կը յաճախեն վերջերս։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ Պայրամի առթիւ շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Բարձր. Շէյխ-Իւլ-Իսլամ էֆէնտիին եւ Ոստիկանութեան Նախարար Վսեմ. Քեամիլ պէյին։

Դիմաքսեան Գեր. Հմայեակ Եպիսկոպոս՝ անձնական տկարութեան պատճառաւ՝ խնդրած է Ամեն. Ս. Պատրիարքէն ջնջել իւր անունը Կարնոյ առաջնորդական ընտրելեաց ցանկէն։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն յանձնարարեց Իւսկիւտարի եկեղեցեաց քարոզիչներուն՝ յորդոր կարդալ Նոր Թաղի ազգայնոց որպէս զի ճեմարանի հրկիզման պատճառաւ իրենց զաւակունքն օտար վարժարաններ չը ղրկեն, քստ որում Իւսկիւտարի մէջ դեռ կան ուրիշ ազգային վարժարաններ։

Հաւմէական ազգայնոց ընտրեալ դաս երեկ գիշեր հացկերոյթ մը տըւաւ ի պատիւ Պ. Ռափայէլ Պատկանեանին ի Բերա։ Հացկերոյթն աւելի գրական երեկոյթի մը երեւոյթն ունէր։

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՒՄԻՒՇԿԵՐՏԱՆ ՌՈՒԲԷՆ ԷՖԷՆՏԻԻ

Հանգուցեալ Կիւմիւշկերտան Ռուբէն էֆէնտիի յուղարկաւորութիւնը փառաւոր հանդիսիւ կատարուեցաւ երէկ ի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոջ Բերայի, ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Խրիմեան Սրբազանի եւ ի ներկայութեան Գեր. Խորէն Նար-Պէյ Արքեպիսկոպոսի, Գեր. Օրմանեան Եպիսկոպոսի, Արժ. Ներսէս վարդապետ Այվազեանի, Գրիգոր վարդապետ Աբարդեանի, Տաճատ վարդապետ Ոսկանեանի եւ բազմաթիւ քահանայից ու դպրաց։ Եկեղեցին լցուած էր խուռն բազմութեամբ ազգայնոց որք եկած էին իրենց վերջին յարգանքը մատուցանել հանգուցելոյն յիշատակին եւ ցաւակցութիւն յայտնել նորա սգակիր հարազատից՝ Մեծ. Տիգրան եւ Գրիգոր էֆէնտիներուն։

Ամեն. Խրիմեան Հայրիկ խօսեցաւ դամբանականն, յուզիչ բանիւք պատմելով հանգուցելոյն առաքինի կեանքը եւ դրուատելով նորա ընտանեսիրութիւնն, ազգասիրութիւնն և աղքատասիրութիւնը զորս ի մօտոյ կը ճանչէր, երբ երեսուն տարուան բարեկամ Ռուբէն էֆէնտիի։ Քարոզիչ Սրբազանը կնքեց իւր խօսքն, հրաւէր կարդալով Կիւմիւշկերտան Մեծ. Տիգրան և Գրիգոր էֆէնտիներուն՝ որ խնամակալ հող տանիլ իրենց հանգուցեալ եղբօր ընտանեաց եւ մանաւորապէս հոգել անոր զաւակաց դաստիարակութեան գործին։

Յաւարտ արարողութեան, դագաղն՝ որ ծածկուած էր բազմաթիւ գեղեցիկ պսակներով՝ կառք դրուելով փոխադրուեցաւ Ֆէրիգիւղի գերեզմանատունն և մարմինն ամփոփուեցաւ հանգուցելոյն բարեյիշատակ մօր դամբարանին կից։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Պետերբուրգում, ներկայ տարուայ Հոկտեմբեր և Դեկտեմբեր ամիսներում կը հրատարակուի «ԵՐԱՍԽ» անունով պատկերազարդ հանդէս մը։

Ամեն մի գիրքը բաղկանալու է մօտաւորապէս 200 երեսից ութածալ գրքով։ Տպագրութիւնը, թուղթն և նըկարները լինելու են շքեղ։ Բաժանորդագինն է 3 րուբլի, այն է 30 ղրշ։

«ԵՐԱՍԽ»ը խմբագրվում է գործին տեղեակ անձինքներից հետեւեալ ծրագրով.

Ամենակենսական նշանակութիւն ունեցող հասարակական խնդիրներ, վէպիկներ, վիպասանութիւններ, կենսագրական նիւթեր, ճանապարհորդութիւններ, տեղագրական, աշխարհագրական և ժողովրդագրական գրութիւններ, բանաստեղծութիւններ, թատրոնական գրուածքներ, գիտական յօղուածներ՝ դիւրամատչելի լեզուով ու իմաստով, կրիտիկայ, մատենագրութիւն, թղթակցութիւններ, մանաւորապէս օտարերկրեայ հայերի կեանքից, հայ և եւրոպական գրականութիւն ու նոցա ներկայացուցիչները, քաղաքական տեսութիւն, լրագրաց շրջը, քրոնիկոն, ազգային յիշատակարան, լուրեր, յայտարարութիւններ։

Հանդէսին մասնակցում են եւ օտարերկրեայ անուանի հայ գրագէտներ։

Բաժանորդ գրուողները, ցանկալի կը լինէր, որ առաջ յայտնէին իրենց ցանկութիւնը։

«ԵՐԱՍԽ»ի վերաբերեալ ամենայն գործերի մասին պէտք է դիմել Սիմէօն Գուլամիրեանցին հետեւեալ հասցէով.

S. Goulamiriantz
St. Pétersbourg
Poste Restante

Ազգ. Կեդրոնական Վարժարանին աշակերտիլ փափաքողաց արձանագրութեան գործողութիւնն սկսուած լինելով շաբաթ առաւօտ, նոյն օրն արձանագրուեցան քանի չափ պատանիներ։ Արձանագրութիւնը կը շարունակուի այսօր, Խնամակալութեան ազդին համաձայն։

Հրատարակուեցաւ ԵՐԿՐԱԳՈՒՆՏԻ Յուլիս և Օգոստոսի թիւն, հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Լատրան Ասիական ընկերութեան. Կնոջ պատմութիւնն (Ռ. Ց. Պէրպէրեան). — Յաղթանակք գիտութեան (Տր. Ց. Թէրզեան). — Ամուսնութիւնն միջազգային տեսակէտով (Հրանդ Ասատուր). — Հանդէս Պէրպէրեան վարժարանին (Ե). — Բացման խօսք (Ռ. Ց. Պէրպէրեան). — Վելինչքայի աղանդն (Մ. Գ. Մուշեան). — Տելեմաքայ Նոր Թարգմանիչը (Մելտոն Կիւրճեան). — Հիւսի բանք առ ուսումնաւարտս 1887 ամի (Ռ. Ց. Պէրպէրեան). — Հելուետիոյ յիշատակները (Տեքէեանց) (Արեւելք). — Բանաստեղծութիւն (Ե). — Նըկարագրական ուղեւորութիւն (Միքայէլ Փորթուգալ). — Կեդրոնական վարժարան։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

Այսօր Օգոստափառ Ապտ-իւլ-Համիտ Կայսեր Գահակալութեան ԺԱրդ տարեդարձը լինելով, բոլոր նախարարք և քաղաքային ու զինուորական բարձ[illegible] հպատակ ազգաց հոգեւոր պետերն և դեսպանատանց առաջին թարգմանք Կայսերական Պալատ կ'երթան իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։

Երեկոյին շքեղ լուսավառութիւնք պիտի կատարուին։

* * *

Եգիպտական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի գիշերը Բարձր. Խտիվը փառաւոր հացկերոյթ մը պիտի տայ Րէսէդդին պալատան մէջ։ Խտիվական պալատն և պարտէզը շքեղապէս պիտի լուսազարդուին և հրախաղութիւնք պիտի կատարուին։ Վսեմ. Ահմէտ Մուխդար փաշա եւս շքեղ հացկերոյթ մը պիտի տայ հազար երկու հարիւր հրաւիրելոց։ Սակայն երկու հացկերոյթները մի և նոյն գիշեր չը տրուելու համար, որոշուեր է որ Բարձր. Խտիվի հացկերոյթն երեքշաբթի (երէկ) և Ահմէտ Մուխդար փաշայի հացկերոյթն այս գիշեր տեղի ունենան։

* * *

Դատական Նախարար Վսեմ. Ճէվտէդ փաշա կայս. պալատան հաղորդեց ցուցակ մը ուր նշանակուած են պարտուց համար բանտարկեալ անձանց անունները։ Վեհ. Սուլթանն՝ Իւր գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, հրամայած է Իւր անձնական Գանձէն վճարել նոցա պարտքն և արձակել զանոնք։ Նոյնպէս ոստիկանութեան Նախարարութիւնն քսան և հինգ ոճրագործաց անուանց ցանկ մը հաղորդած էր կայս. պալատան։ Այս ոճրագործք իրենց բանտարկութեան մէկ երրորդ մասը լրացուցած լինելով, պիտի արձակուին բանտէն։ Գաւառներէն եւս այս մասին ցանկեր պահանջուած են կայս. պալատան կողմէ։

ՊԱՅՐԱՄԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Երկուշաբթի օրը Գուրպան Պայրամի տօնին առթիւ, Տոլմա-Պաղչէի պալատան մէջ կատարուած շնորհաւորական արարողութեանց միջոցին, Վեհ. Սուլթանի մասնաւոր մեծարանաց արժանացան Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Քեամիլ փաշա, Նախորդ Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշա, Ներքին գործոց Նախորդ Նախարար Բարձր. Խալէմ փաշա, Շէրիֆ Ապտուլլահ փաշա, Բրէնս Հալիմ փաշա և Բարձր Խտիվին եղբայր Հասան փաշա։ Այս վերջինը Ն. Վեհափառութեան պատուակալ թիկնապահ անուանեցաւ։

Նոյն օրը, Պայրամի շնորհաւորութեան համար Տոլմա-Պաղչէի պալատան մէջ ներկայ էին մայրաքաղաքիս բոլոր դեսպանք և բազմաթիւ օտարազգի երեւելիք որք արարողապետ Մունիր փաշայի կողմէ մեծարուեցան յանուն Ն. Վեհափառութեան։

* * *

Եգիպտոսի Բարձր. Խտիվը, Մէքքէի Էմիր Շէրիֆ Ավն-իւլ-Րէֆիգ փաշա ինչպէս նաև բոլոր գաւառաց կուսակալք հեռագրաւ շնորհաւորութիւններ յայտնած են Պայրամի առթիւ։

Պայրամի առթիւ Վեհ. Սուլթանն Օսմանիէ պատուանշանի առաջին աստիճանը շնորհեց Ներքինապետ Բարձր. Շէրէֆէտտին աղայի, Սատադաբի ականակուռ շքադրամն Արքունեաց հրամանատար Վսեմ. Ղազի Օսման փաշայի (այս շքադրամն հաստատուած է Վեհ. Սուլթանի Օգոստափառ Հօր Սուլթան Ապտ-Իւլ-Մէճիտի օրով) Մէճիտիյէի ականակուռ պատուանշան՝ Արարողապետ Վսեմ. Մունիր փաշայի եւ չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Գատրի պէյի։

Նոյնպէս, Իւլայի առաջին աստիճան շնորհեց վճռաբեկ ատենի անդամ Պէհաէտտին ու Իպրահիմ պէյերու եւ Խրիստոֆորիտի էֆէնտիի։

Ֆէրիգութեան աստիճան՝ Ծովային Խորհրդոյ պետոյեց Նախագահ Տօբթէօռ Իպրահիմ փաշայի։

Օսմանիյէի և Մէճիտիյէի այլ և այլ կարգի պատուանշանք՝ կայս. կանանոցի ներքինեաց ոմանց եւ Պէշիքթաշի պահականոցին ոստիկանաց և ժանտարմաներու սպայից։

Ըստ առաջարկութեան Կրթական Նախարար Վսեմ. Մունիֆ փաշայի, Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ Թուրք գրագէտ մը կառավարութեան ծախիւք Սպանիա և Մարոք ղրկուի, այդ երկու երկիրներու մատենադարանաց մէջ գտնուած արաբական ձեռագիրներն ուսումնասիրելու համար։ Այս գիտական պաշտօնէն ընտրութիւնը Մունիֆ փաշայի թողուած է։

—Վեհ. Սուլթանը տեղեկանալով որ Մուսուլի և Պաղտատի մէջ մէկ քանի տարիէ ի վեր պատահած ողողմանց և մարախներու աւերմանց պատճառաւ շատ մը տեղերու հունձքերը ջնջուած են և արքունի կալուածոց մէջ բնակող երկրագործք մեծ դժուարութիւններ կը կրեն հարկ եղած սերմը գտնելու համար, հրամայեց որ այս տարի եւս բաւական քանակութեամբ սերմ բաշխուի [illegible]։

—Պայրամի օրը կղմինտր բարձած հելլենական առագաստանաւ մը օսմանեան դրօշակներով զարդարուած էր։ Վեհ. Սուլթանը նշմարելով զայս, խիստ գոհ մնաց և ի նշան Իւր գոհունակութեան հինգերրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան նուիրեց այդ առագաստանաւուն նաւապետ Պ. Նիքոլա Աբոսթոլիի։

—Բէչդալի մէջ հրատարակեալ Ուէշէ ԹՕ-ԷՆ անուն ֆրանսերէն լրագրին ի Թուրքիա մուտքն արգիլուեցաւ։

—Սեբաստիոյ պաշտօնական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ, կեդրոնէն ղըրկուած հրամանաց համաձայն, գաւառին իշխանութիւնք 20,704 քիլէ ցորեն ղրկեր են Էնկիւրի, ի նպաստ սովելոց. Նախապէս ղրկուածներուն հետ, ցարդ Էնկիւրի ղրկուած ցորենի քանակութիւնն է 31,046 քիլէ։

—Պապը՝ Ս. Յովակիմի տօնին օրը կարդինալներն ընդունելու առթիւ ծանուցեր է անոնց թէ Մակեդոնիոյ շատ մը գիւղերու յոյն եւ պուլկար բնակիչք պատգամաւորութիւններ ղրկեր են առ Տ. Պոնէդի, պապական նուիրակն Կ. Պոլսոյ, կաթոլիկութիւն ընդունելու փափագ յայտնելով եւ խնդրելով որ քահանաներ ղրկուին իրենց հոգեւոր կրթութեան համար։

—Յառաջիկայ փետրուար ամսոյ մէջ պիտի շարունակուին այն խուզարկութիւններ որք վերջերս կատարուեցան ի Սայտա (Սուրիոյ նահանգ) եւ բաւական հնութիւններ երեւան հանեցին։ Վեհ. Սուլթանն 1500 ոսկի շնորհած է այն անձին որուն ստացուածքը եղող գետնին մէջ գտնուած էին հնութիւնք։ Այդ հնութիւնք ինչպէս նաև հետզհետէ գտնուածները պիտի պահուին Չինիլի-Քէօշկի կայսերական թանգարանին կից կառուցանելի նոր շէնքի մը մէջ. 2500 ոսկի յատկացուցած է այդ շէնքի կառուցման։

—Ֆրանսացի երեւելի արեւելագէտ Պ. Ժօզէֆ Հալէվի, անդամ Բարիզի գիտութեանց Ակադեմիոյ եւ ուսուցիչ Սորպոնի, Մարսիլիոյ վերջին թղթաբերով մայրաքաղաքս եկած է եւ պիտի աշխատի կարդալ Սայտայի հնութեանց վրայ գտնուած արձանագրութիւնները։ Պ. Հալէվի կրօնքով հրեայ է։

—Լ. Հէրալտի Իզմիրի թղթակիցը կը պատմէ միջադէպ մը որ վերջերս ծագեր է տեղւոյն օսմ. իշխանութեանց և ամերիկեան հիւպատոսարանին միջեւ։ Այս միջադէպ մեծ գրգռում յառաջ բերեր է և քաղաքին ամերիկեան գաղթականութիւնը բողոք մ'ուղղելով Կ. Պոլսոյ դեսպան Պ. Շըթրաուսի՝ գոհացում պահանջեր է, յայտարարելով թէ իւր դրօշակն անարգուած էր և թէ իւր իրաւունքները բռնաբարուած էին, յանձին ամերիկեան հպատակի մը, Պ. Տավիդ Օֆլէյի, որդի ամերիկացւոյ մը որ 18 տարի Իզմիրի հիւպատոս եղած է։ Խումբ մը պաշը-պօզուքներ և զինուորներ այդ մարդուն ամարանոցն ու այգին մտեր են ի Պուճա, թէեւ Պ. Օֆլէյ ամերիկեան դրօշակ պարզած էր, և զայն երկու օր գերի պահելէ յետոյ հեռացեր են հիւպատոսին միջամտութեամբ որ անձամբ գացեր վերուցեր է անարգեալ դրօշակն և բողոք ուղղեր է կուսակալին։ Հիւպատոսն հարկ դատեր է անձամբ Կ. Պոլիս գալ իրողութիւնը ծանուցանելու համար իւր դեսպանին։

—Պիլէզիկճի էֆէնտիի տունն, որ այրեցաւ կիրակի գիշեր, ապահովագրեալ չէր. իսկ անոր ներքեւ գտնուող [illegible] վաճառատունն ապահովագրեալ էր 2000 ոսկւոյ Ֆէնիքս ընկերութեան և 2500 ոսկւոյ Սըն Ֆայր Օֆիս ընկերութեան։ Վաճառատան կից շէնքերն ալ, որք քիչ շատ վնասուած են, ապահովագրեալ էին։ Հրդեհի գիշերը Միսաք անուն հայ հացագործ մը ծանրապէս վիրաւորուած է։

—Թէրսանէի գործարանին գծագրութեան ճիւղին տնօրէն գնդապետ Ահմէտ պէյ, որ յատուկ պաշտօնով Լոնտոն գնացած էր, նախընթաց օր մայրաքաղաքս ժամանեց Վառնայի շոգենաւով։

—Երէկ, ժամը 9ին հրդեհ ծագեցաւ ի Պոլիս, Սիւլէյմանիյէ, բայց հասած անմիջական օգնութեանց շնորհիւ Սիւլէյմանիյէ մզկիթին խմբէթը միայն այրեցաւ։

—Սելանիկի գերմանական առժամեայ նորընտիր հիւպատոս Պ. Մորդման իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ Կ. Պոլսէն ուր Թարգմանի պաշտօն կը վարէր գերմանական դեսպանատան մէջ։

—Սպարապետի Դիւան որոշած է մեծ քանակութեամբ վրաններ գնել բանակին պէտոյից համար։

—Իզմիրի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ հրդեհ ծագելով ի Քըզըլ-Տաղ, Սիրիլի անտառին մէջ, ինչպէս եւ Զաղալ-Քարապաճ Սարինեաց անտառին մէջ, մոխիր դարձուցեր է զայն։ Եղած վնասը մեծ է, 20000 ի չափ հինաւուրց ձիթենիք ինչպէս նաեւ ընդարձակ անտառներ կաղնիի, սօճիներաց ու շագանակենեաց, բոցերուն ճարակ եղեր են։

—Կիրակէ օրը Այ-Ստէֆանոսի մէջ տեղի ունեցաւ հանրածանօթ վաճառական Պ. Կ. Բիբրայի դստեր Օր. Ժիւլիի ամուսնութիւնն ընդ Պ. Քոստանդէն Լաժպրօ։ [illegible] այլոց անգլիական եւ իտալական դեսպանք։ Պսակի խորհուրդը կատարեց Բերայի յոյն արքեպիսկոպոս՝ Տ. Ֆոթիոս։ Յետ կրօնական արարողութեանց, Պ. Բիբրա փառաւոր սեղան մը տուաւ հրաւիրելոց։ Սեղանին վրայ Սըր Ռ. Հուայդ բաժակ առաջարկեց նորապսակ ամուսնացելոց կենաց և երջանկութիւն մաղթեց։ Պառոն Պլան եւս, իւր կարգին, գեղեցիկ խօսքեր ուղղեց անոնց եւ հրաւիրեց որ եթէ հարսանեկան ուղեւորութիւն մ'ընեն, Հռոմի մէջ իւր ապարանքն հիւր լինին։

—Պրուսայէն կը գրեն թէ տակաւին երաշտութիւն կը տիրէ քաղաքին մէջ ու շրջակայքն։ Ընդհակառակն նահանգին այլ եւ այլ կողմերն անձրեւ ուրեք ուրեք ալ կարկուտ տեղացեր են, օրինակի համար ի Միխալ-Կազի, Էյրի-Կէօզ, եւ այլն։

—Պրուսայէն առնուած տեղեկութեանց նայելով, Քարա-Հիսարի գաւառակը կազմող 132 գիւղերէն 90ին տասանորդի տուրք վարձակալութիւնն աւարտած լինելով, 790,680 ղրշ. դրամ եւ 18,308 քիլէ արմտիք արտադրեր են։ Գալով մնացեալ 42 գիւղերուն, վարձակալ ներկայացած չլինելով, որոշուեր է որ կառավարութիւնը գանձէ անոնց տուրքը։ Նախորդ տարին ամբողջ այդ գաւառակէն առնուած էր 1,092,056 ղրշ. ի տասանորդ։ Սանտըգըլըի 32 գիւղերու վարձակալութեան գումարն եղած է 392,727 ղրշ. մինչդեռ անցեալ տարի այդ տուրք գանձմամբ գոյացած էր 374,186 ղրշ. միայն։ Այսպէս, ներկայ տարին բարեբեր տարի մը չլինելով հանդերձ, —ըստ որում Քարահիսարի հունձք նախորդ տարիէն 100 ին 25 եւ Սանտըգըլըի հունձք 100 ին 50 նուազ եղած են, —տասանորդի տուրք վարձակալութիւնք գոհացուցիչ արդիւնք առած են։

—Շաբաթ օրը Ղալաթիոյ մէջ 10 տարեկան մանուկ մը տանը պատուհանէն առջեւ խաղացած պահուն, հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով փողոց ինկաւ ութ մեդր բարձրութենէ մը եւ հակառակ ամեն դարմաններու, մեռաւ յաջորդ առաւօտուն, սոսկալի տանջանաց մէջ։

—Երկու հարիւր չափ նոր զինուորներ մայրաքաղաքս բերուեցան և հաստատուեցան պէտք եղած վաշտերուն մէջ։

—Երէկ արձակուրդով մայրաքաղաքս ժամանեց հանրային պարտուց վարչութեան Զմիւռնիոյ ճիւղին տնօրէն Մէհմէտ Ասիմ պէյ։

—Կիրակի օրը 50ի չափ ոչխարներ Պէպէքի Նաւամատոյցէն ցռկանաւ մը կը դրուէին այլուր փոխադրուելու համար, երբ ոչխարաց առաջնորդ մաքին ծով նետուեցաւ և ոչխարք հետեւեցան իրենց առաջնորդին։ Թէեւ օգնութիւնք հասան, սակայն ծովը ալեկոծեալ լինելով բոլոր ոչխարք խեղդուեցան։

—Վոլոսի օսմանեան հիւպատոս Րէշատ պէյ երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց Մարսիլիոյ շոգենաւով։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ
ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ
Ղալաթիա, Վօյվօտայի պահականոցին դէմ

Արեւելեան Ճաշարանն՝ որ Ղալաթիոյ բոլոր ճաշարանաց բաղդատմամբ զեղջեալ գներ որոշած էր իւր կերակրոց, իւր մեծարգոյ յաճախորդաց աւելի եւս դիւրութիւն մ'ընծայելու նպատակաւ ընդհանուր կերակրոց գնոյն վրայ նոր զեղչ մ'ալ ըրած է ներկայ ամրան եղանակին մէջ։ Այս առթիւ կը ծանուցուի արգոյ հասարակութեան թէ Արեւելեան Ճաշարանն յաճախող Պատ. անձինք՝ հակառակ գնոց աժանութեան, մեծապէս գոհ պիտի մնան, որպէս միշտ, կերակրոց զանազանութենէն և ընտրութենէն, ճաշարանին մաքրութենէն և սպասարկութեանց կանոնաւորութենէն։ Փափաքողաց տուներն ալ ճաշ կը ղրկուի, գոհացուցիչ պայմաններով։

1106 1—4

ԽՈՐՀՈՒՐԴ ՄԸ

Մարդ երբ բոլորովին քաջառողջ է, այն ատեն ապահովագրելու է իւր կեանքն, որովհետեւ՝ յետ բժշկական քննութեան՝ ձեր առաջարկը պիտի մերժուի՝ եթէ սպասէք որ հիւանդութիւնը գայ հասնի ձեր վրայ։

ԽԱՐԻՍԽ ընկերութիւնն ապահովագրութեան զանազան ձեւեր ունի զորս ընթերցողք ուսումնասիրելու են։ Որոշեալ պայմանաժամէ մը յետոյ անպատճառ պիտի հարստանան այսու։

1131

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Լոնտոն, 30 օգոստ.

Տէյլի Նիւզի Պերլինի թղթակիցը կ'ըսէ թէ Գերմանիա տակաւին զիջումներ պիտի ընէ Ռուսիոյ ի մասին պուլկարական գործոց։ Պիզմարք Իշխան կ'աշխատի եղեր որ Ցարն և Վիլհէլմ կայսրն անպատճառ տեսակցին։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՔ

Բարիզ, 22 օգոստ.

Բժշկական Ակադեմիոյ անդամ Տքթ. Դրէյլ Աթէնք և Կ. Պոլիս ղրկուեցաւ՝ Հիւանդանոցներն և այլ գիտնական հաստատութիւններն ուսումնասիրելու պաշտօնով։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Սոֆիա, 29 օգոստ.

Սոֆիայի ֆրանսական գործակալ եւ ընդհանուր հիւպատոս Պ. Ֆլէշ արտօնեցաւ Պուլկարիայէն մեկնելու՝ անսահման արձակուրդով։

ՀՆՏԱԽՏ

(Լ. Հէրալտի հեռագիր)

Սոֆիա, 29 օգոստ.

Պուլկարական իշխանութիւնք հնգօրեայ մաքրանոց (կարանթինա) հրամայեցին Մալթայէն եկող ամեն նաւերու համար որք մաքուր անցագիր չեն ստացած օսմ. նաւահանգիստներու մէջ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 30 օգոստոս, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտէ	101 7/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 5/16
» » » գոցուեցաւ	14 5/16
» » » Ա.	22 3/4
» » » Բ.	14 3/8
» » » Գ.	14 1/8
Օթօման 1871	75
փոխառութիւն 1877	87
Պանք Օթօման	9 7/8
Ռուսական փոխառ. 1873	96 5/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	74 7/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)....(°.)	98 1/8
Տայրա Սանիէ	71 3/4
Տօմէնիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	95
Հունգարական պարտամթուղթ 4 %	— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 462

Վիեննա, 30 օգոստոս, ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 85
Օսմանեան երկաթուղի	16

Բարիզ, 30 օգոստոս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	108 42 1/2
» » 3 %	81 90
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 47 1/2
» » գոցուեցաւ	14 45
» » » Բ.	14 50
» » » Գ.	14 50
Օսմանեան երկաթուղի	32 75
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	500
Գրէտի Լիոնէ	567 50
» Ֆօնսիէ	1355
Բաժնետոմս Լիոնի	1255
Սուէզի ջրանցք	2005
Ռուսական 5 % 1877 ի	99 5/8
Իտալական Ռանթ	98 7 1/2
Սպանիական (արտաքին)	67 1/4
Եգիպտական միացեալ	378 75
Բրիօրիթէ թիւրք	367 50
5 % Հելլենական	360
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 32

ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ
ԳՈՒՐԳԷՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Գիշերօթիկ և ցերեկեայ

Հայկական Կրթարան, հաստատեալ յամին 1876, կ'ընդունի գիշերօթիկ և ցերեկեայ աշակերտ և կ'աւանդէ նախնական և երկրորդական կրթութիւն. Հայերէն, Թուրքերէն, Գաղիերէն և Անգլիերէն լեզուք հանդերձ գրականութեամբ, Ուսողութիւն և Բնական գիտութիւնք բոլոր ճիւղերով, Ընդհանուր ազգաց՝ ի մասնաւորի Ազգ. և Օսմ. պատմութիւնք, սկզբունք Քաղ. տնտեսութեան և Փիլիսոփայութեան, Կրօնագիտութիւն, Աշխարհագրութիւն, Տոմարակալութիւն (պարզ և կրկնակ) և տեղեկութիւնք վաճառական գործառնութեանց (ընդարձակօրէն), Գծագրութիւն և Գեղեցկագրութիւն կ'աւանդուին յատկապէս ուղղութեամբ ի ձեռնհաս ուսուցչաց ընտրեալ խմբի մը։ Կրթարանիս ուսումնաւարտ աշակերտաց թիւն եղած է ցարդ 38, արդիւնք [illegible] կանոնաւոր յառաջադիմութեան։

Աշակերտք հայրական խնամք կը վայելեն ըստ ամենայնի [illegible] հոգածութեամբ Տնօրէնին։ Սնունդն է յոյժ գոհացուցիչ։

Կրթարանիս ԺԲ. տարւոյ շրջանն պիտի սկսի յառաջիկայ օգոստոս 27 հինգշաբթի օր։ Դասախօսութիւնք կ'սկսին օգոստ. 31 երկուշաբթի առաւօտ։

Աշակերտք առհասարակ, առանց զանցառութեան, պարտին մտնել ի վարժարան մինչեւ օգոստ. 30 կիրակի երեկոյ։

Նոր աշակերտ տալու փափաքող ծնողք կրնան տեսակցիլ Տնօրէնին հետ, ամէն օր, մինչեւ կէս օր, ի Հայկական Կրթարան։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Յ. ԳՈՒՐԳԷՆ
8 օգոստոս 1887 3—6
Օրթաքէօյ. 1073

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ
ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Այս վարժարանին պարապոյ աւուրք կը լրանան յառաջիկայ Սեպտ. 1 ին։ Նոյն օրէն կ'սկսի աշակերտաց վերամուտն. իսկ դասուց սկզբնաւորութիւնը պիտի լինի Սեպտ. 9 ին, Չորեքշաբթի։

Տնօրէնը պատրաստ է տեսակցիլ ծնողաց հետ, ամէն օր, իւր վարժարանին մէջ։

Փափաքողաց կը յղենք նամակաւ վարժարանիս Ցայտագիրն, որ կրնայ ստացուիլ նաեւ Կ. Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Զարդարեան Գրատան մէջ, Յովհաննէս էֆ. Արամեանէ։

1887 օգոստ. 18 Հիմնադիր-Տնօրէն
Իւսկիւտար Ռ. Ց. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
1105 1—6

ՏԷՐ-ՍԱՀԱԿԵԱՆ
ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Գիշերօթիկ եւ ցերեկեայ

Ե. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել Յարգոյ ծնողաց թէ վարժարանս պիտի վերաբացուի երկուշաբթի, 24 օգոստոս, և կարգերու կազմակերպութիւնք կատարուելէ յետոյ դասախօսութիւնք պիտի սկսին ի 1 սեպտեմբեր։

Գիշերօթիկ և ցերեկեայ երկսեռ աշակերտաց ընդունելութեան պայմանները գոհացուցիչ են։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել ի վարժարան, Օրթաքէօյ, Գաթօլիք-Քիլիսէ փողոց։

Փ.-Ի. Հիմնադիր-Տնօրէն
Ա. Դ. ԿԷՕՆՃԵԱՆ
1104 1—2

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԶՄԻՒՌՆԻԱ, 11 օգոստ. 1887

—Հինգշաբթի օր Յունաց որբանոցի ընդարձակ պարտէզը երախտագիտական գեղեցիկ ցոյցի մը թատրն կը լինի։ Յունաց Ազգ. ուսումնարանի երբեմն ընդհ. տնօրէն եւ միանգամայն հելլէն գրականութեան ու իմաստասիրութեան ուսուցիչ Պ. Քանտօրոպուլօ, որ եւ [illegible] առթիւ քաղաքս հանդիպելով՝ իր վաղեմի աշակերտք, թուով 30 ի չափ, փառաւոր հացկերոյթ մը կուտան ի պատիւ իրեն՝ նոյն հովանուէտ պարտէզին մէջ։ Կը հրաւիրուի նաեւ հելլէն գրականութեան արդի հռչակներէն մին՝ Պ. Ի. Սքիլիցի, որ ժամանակէ մի վեր քաղաքս կը գտնուի, եւ ծանօթ է Հայ ժողովրդին, երաժշտական հայ տաղանդին՝ Չուխաճեան Տիգրան էֆէնտիի երկերէն «Լէպլէպիճի Հօրհօր» նկատմամբ հրատարակած գովեստներով եւ յայտնած հիացմամբը։

Ճաշի միջոցին կենաց բաժակներ կը պարպուին, ճառեր կը կարդացուին եւ ատենախօսութիւններ կը լինին։ Պ. Կ. Սքիլիցի կը խօսի կէս ժամէ աւելի. իսկ վաղեմի աշակերտաց կողմէ արտասանուած բանախօսութիւններու մէջ ամենէն աւելի ուշադրութիւն կը գրաւեն անոնց երիցագոյն Պ. Սիմիթօբուլօի եւ կրտսերագոյն Պ. Կ. Բաբասմիթրիուի խօսածներ։

—Մանիսայէն լուր կը տրուի թէ՝ Շահպաղեան վարդապետի կուսակիցք ու թաղականք հանրագրութիւն մը կը պատրաստեն, մինչեւ անգամ դպրոցի աշակերտաց ստորագրել տալով, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր Բոէճէի ծանօթ գործին առաջն առնելու համար։

Արդեօք անոնք, որ քահանաներուն՝ թէ և զրպարտելով՝ ըսեր են,

«—Տունէ տուն, խանութէ խանութ ժուռ գալով ստորագրութիւն կը հաւաքէք, որ յանցանք է»։

Այս թաղականաց ստորագրութիւն հաւաքելը չե՞ն գիտեր, չե՞ն լսեր։ Բայց արդէն այդ տեսակ հանրագրերու արժէքն ինքնին կը յայտնուի։

ՁԲՕՍԱՆՔ

ՄԵԾ-ՆՈՐ ԳԻՒՂ, 3 օգոստ.

Թղթակցին ծրագիրը.— Կորսուած ձեռագիր մը.— Արիստակիսի ծովակը.— Ակոսադիր ծերունին, Ակոսաձեւ ալիք.— Ակոսներու պատմութիւն.— Աւանդութեան կէտը.— Արշաւիրք Նիկիոյ լերանց մէջ, Ակօն, Կրպօն, Պէյնիսի քաջը.— Ծովակին շուրջը, հայ գիւղօրէք, հայ ձկնորս, Տէր Եփրեմ հօր երգը.— Երգին եղանակը.— Ուխտ, նախաճաշ ծովակին քով.—

Գաւառական նոր թղթակցութեանց մէջ դուք և ընդվայր յաջորդ թղթատարին համար՝ գրելիքդ կը ծրագրես կանխաւ. Ամեն յօդուածոյ վերջն յաջորդը կը ծրագրես և ամեն ժամանակ փորձով կը տեսնես որ նոր օրը՝ նո՛ր խնդիր և նո՛ր գրելիք կը բերէ. կը յետաձգես ծրագիրդ, հազիւ թէ երկրորդ մը կը պատրաստես և ահա երրորդ մը կը հասնի. ուստի կ'ստիպուի գրողը կամայ ակամայ ծրագիր չունենալ. կա՛րգ անկանոնութեան մէջ, ահաւասիկ գաւառական նոր թղթակցին ծրագիրը. Արդ՝ փորձելով որ ծրագիրս միշտ կը խաբէ զիս այսպէս, միտքս դրի անկարգ ՁԲՕՍԱՆՔ մը գրել այսօր, այնպէս որ իր գլխաւոր մասունք բնաւ կցորդութիւն չունենան.

* * *

Մագաղաթեայ Ձեռագիր Աւետարանին համար ըրած հետազօտութիւններս հազիւ թէ լրացուցած էի և Նամակս՝ թղթաբերին հասցնելու համար ճամբայ հանած, Ձեռագիր Ցայսմաւուրքի խօսքեր կը լսեմ. Հետազօտութիւնք, հարցփորձք. վերջապէս կարող եղայ ստուգել որ արդարեւ նոյն Աւետարանի հետ մինչեւ վերջերս պահուած է եղեր այդ տեսակ Ձեռագիր մը. Մուրատ վարժապետի աշակերտը՝ զոր յիշած էի նախորդ յօդուածոյս մէջ՝ և Ցակոբ անուն ծերունի մը, հին ժամկոչը, ժամանակակից նոյն «վարպետ»ին, հաւաստեցին ինձ՝ ի լուր բազմաթիւ ազգայնոց՝ որ Ձեռագիր Ցայսմաւուրք մը, գրուած ճիշդ նոյն Աւետարանի գրով, Աստուածածնայ Սրբարանի մէջ պահուած է եղեր. Այդ գործն ո՛րչափ որ հետաքրքրական է ըստ ինքեան՝ հին և նոր Ցայսմաւուրց մէջ գտնուած զանազանութիւնը ճշդելու համար, ա՛յնչափ եւս ցանկալի է մեր գրականութեան. Թերեւս շատ կորսուած ճառ, թարգմանութեանց հատուածք, որոց անձկանօք կ'սպասեն մեր բանասէր գրիչք, կը բովանդակին ի նմա. Այսու հանդերձ, չէ կարելի անյիշատակ անցնիլ թէ այդ գործն իր հետաքրքրական ամեն մասամբն ազգային հնութեան ցանկալի յիշատակ մ'ալ է. կրակներու, սուրերու, ձախորդութեանց և տառապանաց մէջէն մինչեւ Պէյնիի ժայռերն հասնելէն և դարեր անկորուստ պահուելէ ետքն այդ Ձեռագիրն ի կորուստ մատնուիլն արդարեւ մեզ վշտագին է...

* * *

Ցաւուրց հետէ պատմական Արիստակիսի անունն եւս ազդիէն անդիէն ականջանցս կը հասնի.

«Արիստակէս վարեց ծովը,
Երկոտասան աչկերտ քովը.»

Այս Արիստակէսն Ալիշանի [illegible] մէջ յիշատակուած երկրորդ անձնաւորութիւնն է, իսկ այդ ծո՛վն ո՞ւր է.—Պէյնիի արեւելեան լերանց ետեւը.—Ուրեմն մեզ դրացի.—Այո.—Երեկոյ է. արեգակը տակաւ իր թափթփած ճաճանչները կը ժողվէ. լերանց գլուխը լեռնէ մը վեր կը մագլցինք. Ոտքերս՝ որ հարթ ճանապարհէն իսկ չեն ախորժիր, շատ անգամ ինչպէս դիւրաւ կը կոխեն ցից տեղուանքը. կը մագլցինք, կը վազենք դէպ ի վեր, վայրկեան մը եւս լերան գլուխն ենք, և ահա ծովը. պատմական Նիկեան իւր արեւելեան ծայրն է հորիզոնին հետ խառնուած. մեր Արիստակիսի ծովակը աչաց առջեւ ունինք. ի՜նչ ցանկալի տեսարան. բարձրաբերձ լերանց ձուաձեւ շրջանակի մը մէջ ամփոփուած կը նստի հանդարտ, կը ծիծաղի երկնից չինջ կապուտակին, փրփուրներ ունի իւր մանրիկ ծուփերուն վրայ, սպիտակափայլ ատողեր. Երեսդ դէպի Ողիմպոս դարձնելով՝ մէկ աչքիդ ծայրն Մարմարայի ծոցին, և միւսն Արիստակիսի ալեաց վրայ կ'իյնան, իսկ սիրտդ ու հոգիդ ամբողջապէս կը գերէ ծովակը. Զգիտեմ ինչպէս թէ ազգային յիշատա՞կն էր որ առաւել կը հրապուրէր, թէ ծովէն ետքը ծովակին գեղեցկութիւնը. Լուիկ ժամեր կը սահին, մութը վրայ կը հասնի, և հարկ է դառնալ դէպի վար. ոտքերդ կը կառչին, քայլ մը կ'առնուս, նորէն ի թիկունս կը դարձնես հայեցուածդ. այլ հարկ է հեռանալ. Շփոթ գիշեր մը կ'ունենաս, թերեւս կը բաղդաւորիս երազել որ ծերունի մը, քրիստոսեան խաչանիշ պատկեր մը կուրծքէն կախած, տասն և եօթն դարուց ստուերաց մէջէն արօրին մաճն ի ձեռին ծովակը կ'ակօսէ. յարհամարութիւն «պղծնասէր և ամբարհաւաճ հռոմոց»՝ ոչ թէ քարացեալ տարրը կը կակղէ, այլ յաւէտ կակուղ տարրին մէջ ծուփ ծուփ ակօսներ կը ձգէ. Այս ծովակն առաջին անգամ տեսնող հայն՝ այսպիսի գիշեր մը կ'ունենայ. այսպիսի գիշեր մը ունեցայ և ես. Եւ իրիկունն անկողին մտնելէ յառաջ ծովակն ունէի երեւակայութեանս առջեւ, առաւօտուն անկողնէ ելած՝ նոյն ծովակն ունիմ մտացս առջեւ. ուստի վերստին նոյն լերան գլուխը կ'իյնեմ մագլցելով. հո՛ն է Արիստակիսի ծովակը. մանրիկ դանդաղաձեւ ալիքներ, որ իբրեւ խորշոմ յաջորդաբար կը շարուին և կուգան անդադարաբար դէպ ի եզերք, ծովակն ակոսաձեւ կ'երեւցնեն աչաց. եւ անշուշտ այս է՛ն է որ բարեպաշտ գրչի մը ըսել տուած է. «Որ և հետք հետազօտութեանն մինչեւ ցայսօր ժամանակի լուսաչաւիղ երեւմամբ՝ ի վերայ երեսաց ջուրցն տեսանի առ ի յիշատակ Սրբոյն սքանչելեացն».

Պէյնիցի ամեն հայ Արիստակիսի ծովակին ակոսներուն պատմութիւնը գիտէ. գիտէ աւանդաբար որ մեր երկրորդ Հայրապետը, երբ Հօրը հաւասարն «ըստ ամենայն վարուցն և առաքինութեան և մաքրութեան,» Նիկիոյ ժողովին եկած է. և որովհետեւ —ըստ իրենց պատմութեան— կաղ եղած է Արիստակէս և գծուծ կերպարանօք, զինքը հոն տեսնող հռոմք կը ծաղրեն ըսելով. «Եկէք տեսէք հայոց առաջնորդը, որ մաճակալ մշակի արժանի է». Իսկ Արիստակէս ըսած է. «Արդարեւ մշակ եմ չէ թէ կորդերուն, ինչպէս կը կարծէք, այլ մշակ տեառն Աստուծոյ Ամենակալի. մշակ այս երկնից, որ այս ծովակին գոյնն ունի, չէ թէ այս սեւ հողերուն, որ ձեր սրտին սեւութիւնն ունին». Զայս ըսելով կ'առնու արօրադրի մը ձեռքէ մաճը և եզները մէկ արտաւար ծովակին խորը կը վարէ.

«Ոչ Պետրոսօրէն երկմտէր
Այլ փրկչաբար խիզախէր»

Եւ կը դառնայ ծովափն՝ ակոս ակոս հետքեր թողլով.— Ահաւասիկ ես հերկեցի, դուք ալ սերմանեցէք.— ՌՒՃԶ Թուականաւ ի Պոլիս տպագրեալ Ցայսմաւուրց մէջ.

«Զայս իբրեւ լուաւ Սուրբն Արիստակէս —հռոմոց անարգանքը— ասաց. Իրաւ էք. զի արժան եմ մշակի, բայց Տեառն Աստուծոյ Ամենակալի. Եւ էր անդ առոյ մի եզանց, որ վարէր ի ծովափն, և Սուրբն Արիստակէս կալեալ զմաճն ի մաճակալէն վարեաց զեզինսն ի վերայ ծովուն արտաչափ մի և դարձաւ. Եւ ակօսն ի վերայ ծովուն պատառեցաւ երթեւեկ մի և է մինչեւ ցայսօր, որ տեսանեն և հիացեալ փառս տան Աստուծոյ».

Այս աւանդութիւնն ի՛նչ կշիռ ալ ունենայ գիտնական աշխարհի մէջ, տակաւին եկեղեցական և ժողովրդական դարաւոր ցանկալի յիշատակ մ'է. Արիստակիսի ծովակը Բիւթանիոյ և Նիկիոյ լերանց մէջ՝ Գեղամայ, Ծոփաց ծովակին և այլոց քաղցրութիւնն ունի հայ սրտերու համար, հեռուէն տեսնելով միայն գոհ չես ըլլար, գոհ չ'ըլլայ և ես մի քանի անգամ երկար ժամեր լռութեամբ և հեշտին զգացմամբ իր գլխուն վերեւ լերանց [illegible]տելով. Ուստի որոշեցի նոր ուղեւորութիւն մը.

* * *

Ամի՛ս նոր, նո՛ր ճամբորդութիւն, շաբաթ, օգոստ. 1. Կը վարենք մեր գրաստները լերանց գլուխը՝ լերանց տակ, խորոց գլուխը՝ խորութեանց մէջ. ահագին ապառաժ մը գլխուդ վերեւ կախուած կ'սպառնայ, ահաւոր զառիթափ մը դէպի վար կը խոնարհի. մէկ մի քայլ ահաւոր վտանգ մ'է, ընդ որ պէտք է անցնիլ անխռով. եթէ դուցէ ուղեւորին գրաստներ կշիռը խուռն ինչ կորսնցնէ յաջ կամ յահեակ, վերելեակն ինքզինք կը գտնէ վէհ մը անըմբռնելի յատակին, և եթէ ողջ մնայ, մե՛ծ բարեբաղդութիւն. Իսկ ի՛նչ ըսելու է հապա սոսկալի արշաւիրք մը եւս նիկեան լերանց աւազակաց երեսէն, որք թէպէտեւ որոշ տեղ մը չունին, այլ ամենուրեք են, մէկ ժամ առաջ Նիկոմիդիոյ քովերն, երկրորդ ժամուն Նիկիոյ ծովակին մօտակայքն, հո՛ս Ակօն, հո՛ն անիծեալ Կրպօն, գաղտաձիգ սատանայական լարից պէս իրենց գործակցութիւնը կ'երկարեն ամեն կողմ. լերանց վրայ կը կարծուին, գիւղի մէջ են, գիւղի մէջ կը կարծուին, լերանց գլուխն են. Արշաւիրք Նիկիոյ բոլոր լեռները, բայց մեզ ոչ ոք և ոչինչ կը մօտենայ. մեր կարաւանին հետեւորդն կ'առաջնորդէ Պէյնիցի Պօղոս Աղբար, ջղոտ և նիհար հայ մը, արեւէն խանձած, ապառաժներու մէջ բրտացած, փորձուած, արիացած կը քալէ, յոգնիլ չգիտեր, սատանի խորեր կը մտնէ, վախնալ չգիտեր, հանգիստ կ'ընենք հոն ուր սովորաբար աւազակաց ուխտատեղին կը կարծուի. Պէյնիցին համբաւաւոր է, նոյն գիւղի քաջերուն հետ վախ չ'երթար. Ուստի մէկ վախ միայն կայ, այսինքն զգուշութեան խորութեանց մէջ չգլորելու.

* * *

Մեր ճամբուն սկիզբէն թէպէտեւ ծովակը կը նշմարենք, այլ անհամբեր ենք լերանց վերջին գլուխն ալ առաթուր կոխելու. Երեք ժամ. և ահա վերջին զառիվայրն ենք. Ծովակն այլ եւս ոչինչ կը պահէ աչաց կաթոգին տեսութենէն. աւազէ սեւ շրջագիծ մը կը բոլորէ զինքը. մեր Արիստակիսի սքանչելեացն ու օրհնութեանցն իբրեւ արդիւնք՝ հայ ձկնորսաց նաւակները միայն կ'ակօսեն ծովակին չինջ և կակուղ երեսն. Հայերը միայն ցանցեր կը ցանեն և՝ ըստ եղանակի տարւոյն՝ կը հնձեն զանազան ձուկեր. 28 հազար հայ ամեն օր առաւօտուն, տակաւին երես չը լուացած, չը խաչակնքած, քընթմթմխ աչօք անոր կապուտ երեսը կը տեսնէ. 30 հազարէն աւելի հայեր ալ թէպէտ իրմէն հեռի, բայց տարւոյն մէջ, իրենց առեւտրոյ և բարեկամական երթեւեկութեանց ատեն, շատ անգամ կ'ողջունեն զինքը. Հինգ-վեց հազար հայ բնակիչ ունեցող գիւղօրայք կը շրջապատեն զնա, իր քովերը կ'աղօթեն, իր մօտերը կը տնկեն, կը ցանեն, կը հնձեն. Անդին հայ գիւղ, անդին հա՛յ ծխանի ծուխ, աչաց առջեւ Արիստակիսի ծովակ, ասոնք բերկրութիւնս կը հազարապատկեն. Երաժշտութեան բոցեռանդն ալիքը միայն կը պակսէր ի լրումն ամել այն հոգեկան յուզումը, զոր կը կրէինք. Օ՜ն, երգէ ինձ, հա՛յր Եփրեմ, եօթներորդ քահանայդ միւռնոյն բնոյն վրայ, օրհնեալ չառաւիղդ մեր Եփրատին դրակից Բարբերցի Գաբրիէլ քահանային, որ երեք դար առաջ իր միամօր որդւովն այս ժայռերուն մէջ ապաստանած է օրհնել այս գաղթականութեան հայերը՝ մեր հարց աղօթքով, մեր երկրպագած խաչերով. երգէ փեսին գովասանքն, յորում կը խառնէք դուք Արիստակիսի ակոսներուն յիշատակը.

Ա.

«Հանեցէք հինէն,
Հագուցէք նորէն,
Ասէք շնորհօվ,
Տեսէք շնորհօվ,
Այս մեր Թագւորին,
Այս մեր Մանուկին.

Բ.

Բալասան ծաղիկ որ կը ծաղկի,
Անուշ հոտը արեւուդ նման.
Թագաւոր քեզի ի՜նչ բերեմ նման,
Անուշ հոտն արեւուդ նման.
Ռահան ծաղիկ՝ որ կը ծաղկի,
Անուշ հոտն արեւուդ նըման.
Խնկենի ծառ, որ կը ծաղկի,
Անուշ հոտն արեւուդ նման.

Գ.

Արիստակէս վարեց ծովը,
Երկոտասան աչկերտ քովը.
Ջուրը կ'երթար ակոս ակոս,
Ջրերն անդին սուրբ Կիրակոս.

Դ.

Արտերը բուսեր է բոյսը,
Վերուսաղեմ էլաւ լոյսը,
Ո՞ւր է առոր հայրն ու մայրը,
Թող գայ տեսնէ իր սպասը».

Օրհնեա՛լ ըլլայ մեր ծովակը, մեր պսակը, մեր երգը. օրհնեա՛լ ըլլայ Եփրեմ հայրն, ի՛նչ խղճուկ, ի՛նչ անուշ կ'եղանակէ....

Բայց տէր հայրն ի՛նչ կ'եղանակէ. երգին մէջ ամեն բան Հայաստան կը հոտի. եղանակը զուտ հայկական է և պահուած իր իսկութեանը մէջ ճիշտ ա՛յնպէս ինչպէս երգած եմ ի մանկութեանս Մուշէն դէպի արեւմտեան հարաւ երկարող Տաւրոսի մէկ գօտւոյն ստորոտն ի գովեստ մեր փեսայից. Արդ ենթադրելով որ Պէյնիի գաղթականութիւնն երեք ու կէս դարուց պատկառելի հնութիւն մը նետած է այս ժայռերու ստորոտն, ո՛րչափ արդեօք հնութիւն կրնայ ունեցած ըլլալ երգն ու երգին եղանակը, զոր բերած են հոս և հարազատութեամբ պահած աննշան յարկաց, խրճիթներու, ապառաժներու, զաւա՜ծ ծառոց, և անծանօթ աստեղաց տակ. Այսպիսի պատմական հին յիշատակի մը առջեւ, հայ գիւղօրէից դէմ զառ ի վայրի մը գլուխն, և ի լուր ազգային ժողովրդեան երգին և հին եղանակի մը, ուր մանկութեանդ ու հայրենեացդ համն ու հոտը խառնուած է, մարդ չկրնար սահմանել թէ ի՛նչ կ'զգայ, ի՛նչ կ'ըլլայ......

Օգոստոսի երկրորդ օրն, առաւօտ է. յերեկէ ուխտած ենք ծովակին եզերքը նախաճաշել. Ծովակը թէպէտեւ գիւղէն կցուած կ'երեւի, այլ մէկ ժամէն հազիւ կը հասնինք հոն. Շաբաթ մ'է յորմէհետէ կը տեսնենք զայն հեռուէն և մօտէն. ամեն վայրկեան նոր բան մը կը հաղորդէ սրտիդ ու հոգւոյդ. ահա իր քովն ենք, ձեռքով, ոտքով կը խառնենք, կը խմենք, դարձեալ նորութիւն ունի, անուշ, անուշ, մի՛շտ անուշ. Նախաճաշի համար մեզ ոչինչ կը պակսի շնորհիւ մեր հիւրասէր Եղիսաբեթ հայ տիկնոջ. Ծովն ու հովը կը զգուեն զմեզ. Նոյն ծովակին ձուկն ունինք մեր սեղանին վրայ, հայ ագարակի մը տէրն ու տիկինն՝ ըստ հայկական բարի սովորութեան՝ կը բերեն մեզ նոր և անմիջական սեղան զոր միշտ պատրաստ ունին անծանօթ անցորդին համար. Ո՛վ ժամ հոգեզուարճ բերկրութեան. քիչ մը վեր նայելով՝ բարձրաբերձ լեռներ ու անտառախիտներ կը տեսնենք, քիչ մը վար ծռելով՝ Արիստակիսի ծովակն ու ծովափունքն ունինք.—

Չէ՛ հեշտալի են անտառք, անմարդաբնակք և անհովք.
Քանի՛ զմայլելի է հոգւոց ափին լռին մենաւոր.

Կը նայինք, կ'ուտենք, կը զմայլինք, կ'օրհնենք հայ ագարակը, իւր տէրն ու տիկինը, և ապա հրաժեշտի ողջոյն տալով ձիաւորեալ կը դառնանք ի Մեծ-Նոր-գիւղ, ուր գիշերն անցուցինք, ուր կ'սպասեն նոր յուշիկք ու յիշատակք, ո՛ւր տեսանք յերեկէ պատուական եկեղեցական մը, Նիկոմիդիոյ առաջնորդն, և ո՛ւր պիտի դառնամ ես Ձեռագիր համար գրչով ու մօտք՝ զուարթ և տխուր յիշատակներ քրքրելու.

ՀՐԱՆԴ

ԳՐԱՏՈՒՆ Գ. ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան Համամ փողոց, 14

Մեր ՄՐՑԱՆԱԿԱՑ հաւաքածոյին ամեն կողմէ գտած ընդունելութենէն քաջալերեալ, նորանոր յաւելմամբք ճոխացուցած եմք զայն եւ կազմած հետեւեալ գործերէ.

	Ղրշ
Աղօթագիրք.—Հ. Ցովհաննէս Մկրեան	15
Աղօթագիրք փոքր նոր տպագրութիւն	4
Առաջնորդ Անգլիարէն լեզուի	6
Բուրաստան 1 տարեկան	40
Գեղագր. հայ. եւ ֆրանս. վիմագր.	3
Դիւցազունք Աշխատ. Թիսանտիէ	15
Երեւելի Մանկութիւնք. Տիկ. Գօլէ	7
Խաչի ճառ.—Խրիմեան Հայրիկ	5
Հազար եւ մի առակաւոր բանք.—Հ. Գ. Այվազովսքի	5
Համառօտագոյն բառարան	5
Հերման և Դորոթէա.—Կէօթէ	10
Ճաչակ.—Ա. Պիւզանդեան 2 հատոր	12
Մարգարիտ Արքայ.—Հայրիկ	5
Մարդիկ և իրք.—Ռ. Ց. Պէրպէրեան	12
Մեր երկրաւոր բնակարանը	5
Ցուշաւէպ Կուրօ, Թրգմ. Տիկ. Մամ.	8
Շողեր ու ցօղեր.—Ա. Փանոսեան	10

Սոյն գրքերն կը հայթայթեմք լաթակազմ, ոսկեզօծ եւս այլ և այլ գիներով.

Փարիզէն ստացած եմք նաեւ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐ, գեղեցիկ կազմերով եւ շատ աժան.

Շատ գնողաց գոհացուցիչ զեղչ.

511 5

Անգլիերէնի քաջահմուտ անձ մը, որ երկար ժամանակ ազգային և օտար վարժարանաց մէջ դասախօսած է, պատրաստ է մասնաւոր դասեր տալ և սոյն լեզուաւ ամեն տեսակ գրութիւններ խմբագրել յոյժ չափաւոր պայմաններով.

Փափաքողք պարտին դիմել Զաքմաքճըլար-Եօգուշ, Չիւմպիւլլիւ խան, Թիւ 37. 1101 2—2

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԻՒԱՆԴ ԴԱՐՄԱՆԵԼ

Եւրոպիոյ մասնագէտ բժիշկք փորձառութեամբ կը հաստատեն թէ «Ելեկտրականութիւնն է միմիայն բժշկական դարման անդամալուծութեան, նա է որ ունի իբրեւ դեղ իրական արժէք ջղային ցաւոց. ու կը բուժէ նաեւ տկարութիւն ջղաց եւ մարսողական գործարանաց, յօդացաւք, քամի շրջող, պնդութիւն, պակսութիւն կաթի, ջերմ, անկանոն ամսահոսումն, անզօրութիւն մանկաբերութեան, արտաբերում աղեաց, անկարողութիւն» եւն.

ՏՕՔԹԷՕՐ Գ. ՏՈՒԶԱԳԼԵԱՆ հրատարակած էր թէ իւր ուսումնասիրած ելեկտրական դրութեամբ կը դարմանէ վերայիշեալ հիւանդութիւններն, ո՛չ թէ միայն չափահաս, այլ նորածին տղայոց ալ գործածուած է առանց ցաւի. իրեն դիմողներ միշտ գոհ եղած են իւր դրութենէն.

ՏՕՔԹԷՕՐ Գ. ՏՈՒԶԱԳԼԵԱՆ կը գտնուի միշտ մինչեւ կէսօր Գում-գափու, Չիֆթէ-Կէլինլէր ճատտէսի, Թիւ 34 բնակարանն. եւ ամեն օր կէս օրէ վերջ, Պաղչէ-գափու, Իքի-գափուլու դեղարանն ուր՝ ըստ սովորութեան հիւանդ դարմանելէն ի զատ ելեկտրական գործողութիւններ ալ կը կատարէ. Ամեն երեքշաբթի կէս օրէ վերջ աղքատները ձրի կը դարմանէ. 1059 4—25

ԱԶԳ

ԲՈՊԷՐԹ-ԳՈԼԷՃ

Վարժարանիս նոր Տարեշրջանը կ'սկսի Սեպտեմբեր 3/15ին. Գիշերօթիկք կը վճարեն տարեկան 44 ոսկի օսմ., իսկ ցերեկեայ աշակերտք՝ 10 ոսկի օսմ. Աւելի տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել ի վարժարանն՝ ի Րումէլի-Հիսար. 1076

Օ ՓԱՊՈՒՔՌՒԻՆԻ

320 — ԲԵՐԱՅԻ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ — 320

Պօն-Մարշէ տօլ

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

Միջոցեալ Գործարանաց մեծ վաճառատուններու տեսակ այս անգամ եւս ուղելով նոր և անակնկալ հաճոյք մը պատճառել իրենց յաճախորդաց և ընդհանուր հասարակութեան, օգոստոս 1 երկուշաբթի օրէն սկսեալ ի ծախու հանած են իրենց բոլոր ապրանքն այնքան զեղչեալ գներով. որ, հասարակութենէն զատ, վաճառականք իսկ մեծաքանակ գնմանց համար կրնան օգտուիլ այս աննման առիթէն. Մասնաւորապէս ուշադրութիւն կը հրաւիրուի հետեւեալ ապրանաց վրայ.

Շրջազգեստից համար կտաւք, Մետաքսեղէնք և Թաւիշ, Մատամբոլ, Ամէրիքան, Բանուածք, վարագուրաց համար ժանեակք, Լօնկվիլի և այլոց Շապիկներ, Գուլպայք և Կօշիկք, Հովանոցք, Անձրեւապահք, Բաղանեաց զգեստք, Թաշկինակք, Փողպատք, Մէրինոսէ և Ֆլանէլէ Բաճկոնակներ, Ձեռնոցներ, Գորսէններ, Ժէրսէյներ, Գլխարկներ, Սեղանի անձեռոցներ, և ուրիշ հազար առարկաներ արանց, կանանց և տղայոց համար.

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԱՌԻԹ

Սատէնէտ ֆանթէզի նուվօթէ, 2 1/2 ղրշէն 1 1/2 ի իջած է.

Թօալ տը Վիշի. 4էն 3 1/4ի կանգունը.

Բէժէժ ..., կանգունը 12 ղրշէն սկսեալ.

Շրջազգեստի համար բանուածք, 4էն 2 1/2ի.

Ամեն գոյնէ [illegible], 5 1/2էն 3 1/4ի

Սէն Մէրինոս [illegible] Բըրբէ, 6էն 3 3/4 ղրշի.

Ֆլանէլէ բաճկոնակներ [illegible] Բըրբէ, 7 ղրշէն սկսեալ.

Արանց շապիկ, 19 ղրշէն սկսեալ.

Ֆլանէլէ շապիկ, 10 ղրշէն սկսեալ.

Կանանց համար ամեն տեսակ ճէրսէյներ.

Հօտօտէ ժանեակներ, ժանեակ, ժուպոններ.

ՈՐՈՇԵԱԼ ԳԻՆ. ԿԱՆԽԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

Վաճառումն սկսած է օգոստոս 1 երկուշաբթի օրէն. 997 11—15

ԱԶԳ

Պատիւ ունինք ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ մեր արտադրութեանց բազմաթիւ կեղծերը շինուած լինելով, որոց մեծ մասին 3/6րդն առողջութեան վնասակար նիւթեր են և հասարակութեան կը վաճառուին «Քոնեաք Մարդէլ» անուամբ, մեր շիշերուն եթիքեթը փոխեցինք. Նոր նշանները կարելի է տեսնել մեր գրասենեակն.

Ի դիմաց Քոնեաքի Մարդէլ և Ընկ.
Ժ. Ֆ. ՄԱԳՆԱՄԱՌԱ
Ղալաթիա, Կէօչէ Օղլու խան, 4

928 22—30

ԱԶԳ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ

ՑԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Սոյն հաստատութեան յառաջիկայ շրջանը պիտի սկսի Սեպ. 3/15 ին. Դպրոցին լեզուն Անգլիերէն է, բայց լաւագոյն դիւրութիւնք կ'ընծայուին վասն ուսման Գաղղիերէն և Հայերէն լեզուաց. Վարժարանը ունի Հայերէն լեզուի յատուկ ուսուցիչ մը և կարող հայ վարժուհիք կան դպրոցին մէջ.

Գիշերօթիկ աշակերտք պարտին հատուցանել տարեկան 30 Օսմ. ոսկի. Դաշնակի համար 8 ոսկի. Աւելի տեղեկութիւն կրնայ ընդունուիլ նամակաւ դիմել Խնամակալութեան Պայպըլ Հաուզ Կ. Պոլիս.

998 9—10

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՄՓԷՐԻ

Կիրիտ վէ Թարապուլուզը Ղարպ Փէրգալարը իչուն միւպայեա օլունաճագ էվվէլճէ իլան գըլընան մալիմ էլ մըգտար պուղտայ վէ էրզին գարարը գաթիյէսինին իթմար իչուն աղօւթօսը րումինին եիկիրմի իքլինճի ճիւմա իրթէսի կիւնինէ թէալլիգ գըլընտըղընտան իթմարնա Թալիպ օլանլարըն մազքմռ սէրամիքերի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

15 աղոսթոս 1887 1088
Նօ. 36 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԶԸ ՍԷՐԱՄՓԷՐԻ

Սէքիզ կիրահ արզընտա կէօմլէքլիք ամէրիքան պէզի էպի եիւզ Թօփ, պէհէր լիպրասը տէօրթ ղուրուշ օթուզ փարա.

Տօգուզ կիրահ արզընտա տօնլըք ամէրիքան Թօփ պէզի, պէհէր լիպրասը պէշ ղուրուշ.

Տօգուզ կիրահ էբի բարմագ արզընտա տօնլըք ամէրիքան Թօփ պէզի, պէհէր լիպրասը պէշ ղուրուշ.

Ներգամիյէ էյլիւլ անպարը իչուն իթխալ օլունան նիւմունէ վէ շուրութը մուգաւելէլէրինէ թէվֆիգան միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվզուի միւնագասայա գօնուլան ամէրիքան փէզլէրի մէզքուրէ թալիպ օլանլարըն ալթըշ թէշրինի էվվէլինտէ իւչ Թալիպի էօղլէտէն էվվէլ իթխալ օլունմագ իւզրէ կիւնինէ սէրամիքերի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր. Նիւմունէ վէ շուրութը մուգաւելէլէրի կէօրմէք իսթէյէնլէրին ալայ Թալիպ վէ միւնագասա գիւնինէ դէք հէր կիւն լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

13 աղոսթոս 1887 1087
Նօ. 35 3—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՆՍՈՒԻՏԻ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8|20 ի Կայսերական Իրատէով Թողեալ Հասոյթք

Զ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ-ՑՈՒԼԻՍ 1887

	ՀԱՍՈՅԹՔ	Զուտ հասոյթ գաւառ. վարչ.		Ընդհ. տնօրէնութեան կողմէ վճարեալ ծախք		ԶՈՒՏ ՀԱՍՈՅԹՔ Գաւառական եւ կեդրոնական վարչութեան				Նախորդ ամիսներէն		Գումար մինչեւ 1887 Յուլիս 31	
		Ղրուշ		Ղրուշ		Ղրուշ		Օսմ. ոսկի		Օսմ. ոսկի		Օսմ. ոսկի	
Վեց անուղղակի տուրք	Ծխախոտ (յետնեալ տրոց գանձումը)												
	Աղ												
	Դրոշմ	8,203,615 (*)	23	337,637	80	7,865,977	43	76,916	82	280,368	82	357,285	64
	Ոգելից ըմպելիք												
	Ձկնորսն												
	Մետաքս												
Ծխախոտ	Հասոյթք Րեժիէն (*)	...	...	...	...	...	...	...	...	375,000	...	375,000	...
Զանազան հասոյթներ	Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն առնուելիք 100,000 Օսմ. լիրայով՝ մինչեւ ցորչափ յիշեալ հարկին	1,280,247	56	...	...	1,280,247	56	12,577	19	36,602	40	49,179	59
	Յաւելուած Կիպրոսի հասոյթից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյանալիք 130,000 Օսմ. լիրայով	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Արեւելեան Րումելիի տարեկան հարկէն	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Թեմպէքիի տուրք, Մաքսատունէն փոխանակագրով վճարելի	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Սերպիոյ, Գարատաղի, Պուլկարիոյ և Յունաստանի բաժին ինկած պարտք	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Գումար	9,483,862	79	337,637	80	9,146,224	99	89,494	01	691,971	22	781,465	23
Զանազանք	Պատրաստ դրամներէ առնուած շահ	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
	Լումայաշահ (աժիօ) դրամոց փոխանակութեան վրայ	...	...	...	...	...	...	305	39	2,507	48	2,812	87
	Ընդհ. գումար	9,483,862	79	337,637	80	9,146,224	99	89,188	62	689,463	74	778,652	36

	Ղրուշ		Օսմ. ոսկի		Օսմ. ոսկի	
Վճարեալ գումարք կայսերական հրամանին 10 և երկու յօդուածներով նախատեսեալ արժէթղթերուն ի հաշիւ			...		...	
Քօնսօլիտէ պարտուց տոկոսին համար Եւրոպա ղրկուած և Կ. Պոլիս վճարուած գումարք			69,646	10	...	
Օսմանեան Ընդհանուր Պարտուց Վարչական Խորհրդին ընդհանուր ծախք			8,842	54	...	
Օսմ. կայսերական Պանքան դրուած ոսկեդրամ			480,032	42	...	
» » » » փոխանակելի դրամ	22,628676	85	220,013	52	...	
Կեդրոնական վարչութեան սնտուկին մէջ ոսկեդրամ			...		...	
» » » » փոխանակելի դրամ	11,688	85	117	78	...	
					778,652	36

Ի Դիմաց Վարչական Խորհրդոյ
Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ սումարաց — Նախագահ (Ստ.) Փ. ՕՊԱՐԷ
Խորհրդական Պատուիրակ (Ստ.) ՄԱՆԳԱՐՏԻ

Կ. Պոլիս, 5/17 Օգոստոս 1887 (Կնք.)

---

(1) Այս հաշուոյն մէջ է նաեւ 99,084·75 1/4 ղրշ, այսինքն 96,578·83 1/4 ղրշ. ոսկեդրամ ի հաշիւ Միւրուրիէի (վճարելի տուրք առ նախկին վաճառականն ծխախոտի).

ՇԻՐՔԷԹ ԽԱՅՐԻԷ ԻԼԱՆ

1126

Իյտը Շէրիֆին իքինճի կիւնիւնտէն ճուլամ կինիւ ախշամընա գատար իճրա օլունաճագ զուհուրաթ բօսթալարըն պէյանը ։

Քէօբրիւտէն սապահլէյին Րումէլի
Ս. Տ. եագասընա ։

5 15 Քէօբրիւտէն հարէքէթէ Պէշիքթաշտան Եէնի մահալլէյէ գատար օլան իսկելէլերէ
4 30 Գարշըլըգ զիքզագ
6 15 Քէօբրիւտէն հարէքէթէ Պէշիքթաշտան Մէգարպուրնընա գատար օլան իսկելէլերէ
Աքշամ բօսթալարը միւթատ վագըթլարտա իճրա օլունաճագըը։
Քէօբրիւտէն սապահլէյին Անատօլու եագասընա ։
2 00 Քէօբրիւտէն Պէյգօզա գատար օլան իսկելէլերէ անտէն Պէօյիւքտէրէ վէ Մէգարպուրնընա
8 15 Քէօբրիւտէն Պէյգօզա գատար օլան իսկելէլերէ անտէն Պէօյիւքտէրէ վէ Մէգարպուրնա
Աքշամ բօսթալարը միւթատ վագըթլարտա իճրա օլունաճագը ։
Րումէլի եագասընտան քէօբրիւյէ
7 30 Եէնիմահալլէտէն Պէշիքթաշա գատար օլան իսկելէլերէ
11 15 Եէնիմահալլէտէն Պէշիքթաշա գատար օլան իսկելէլերէ
Սապահ բօսթալարը միւթատ վագըթլարտա իճրա օլունաճագը ։
Անատօլու եագասընտան քէօբրիւյէ
6 00 Մէգարպուրնընտան հարէքէթէ Պէօյիւքտէրէ վէ անտէն Իւսկիւտարա գատար օլան իսկելէրէ
8 00 Պէօյիւքտէրէտէն Պէյգօզա անտէն Իւսկիւտարա գատար օլան իսկելէլերէ
10 00 Պէօյիւքտէրէտէն Պէյգօզա անտէն Իւսկիւտարա գատար օլան իսկելէլերէ
10 45 Մէգարպուրնընտան Պէօյիւքտ. Պէյգօզա անտէն Իւսկիւտարա գատար օլան իսկելէլերէ
Սապահ բօսթալարը միւթատ վագըթլարտա իճրա օլունաճագը ։

ՆՈՐ ԴԱՐՄԱՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՊՆԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԻՒՆԵՐԹՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ԴԵՂ ՏՐ. ՈՒԱԴՄԱՆԻ

Շատ քիչ դեղեր կրնան իրենց յաջողութիւն հաստատել բժշկական այսքան բարձր անուններով, որպէս են. բրոֆ. Տր. Փոն ԼԱՈՒԲԸ, բժիշկ Գերմանիոյ կայսեր, բրոֆ. Փոն ՎԷՍՏՓԱԼ, բրոֆ. ՇՎԱՅՆԻՆԿԸՐ ի Պերլին, բրոֆ. Փոն ՍՔԱՆՑՈՆԻ ի Վիւրձպուրկ, բրոֆ. Փոն ՆԻՒՍՊԱՈՒՄ ի Միւնիխ են ևն.

Այս վերջինը կը գրէ ինձ, իւր հիւանդանոցին մէջ փորձելէ յետոյ.

«Խնդրեմ տեղեկութիւն տուէք ինձ թէ ո՞ւր կրնամ այս դեղէն գնելու համար»

Վիէննայի Բժշկական Մամուլը կ'ըսէ (1 մարտ 1885).

Տր. Ուատմանի Մաքրողականը արժանի է մեծ բժշկաց բաղձալի յանձնարարութեանց ։

Այս Մաքրողական միակ ապահով դեղն է ընդդէմ Պնդութեան ։

Մէկ մատնոցի պարունակութեամբ դեղ եթէ ներքսարկես սրբանին մէջ, անմիջապէս արտաքնոց կ'երթաս ։ Եթէ պնդեցութիւնը շատ զօրեղ կամ սաստ է, կարելի է խառնել հարկ եղածին չափ ջուր, որպէս զի կանոնաւորապէս ընէ փորը ։

Մանկանց համար ջրախառն Մաքրողականը կը բաւէ սովորաբար ։

Մանկանց վտանգաւոր թանչքին առաջքն առնելու լաւագոյն դարմանն է օրն երկու անգամ հանել փորը ։

Արիւներութեան. Սրբանին մէջ կը խոթեն քիչ մը բամբակ որ թաթխուած լինի ջրախառն Մաքրողականի մէջ (ամբողջ ժամ մը, օրը երկու անգամ) ։

Համաճարակ հիւանդութեանց, Թիֆօի, Քօլերայի եւն ատեն, մարդ զգուշանալու է ներքին դեղերէ ։ Եթէ փորն օրը երկու անգամ ելնէ, լաւագոյն դարմանն է ժամանակ չտալու համար միքրոպներուն որ ծուլային ։

Ստամոքսի հիւանդութիւն. Ներքսարկութիւն մ'ընել ճաշէ յետոյ ։

Ծերոց ստամոքսային պնդութեանց դէմ, կաթուած, փսխում, ստամոքսի ցաւ, խիթ, ընչելժարութիւն, փորին անմիջապէս ելնելը մեծ օգուտ կ'ընէ ։ Շատ առատ ճաշէ մը յետոյ մարդ ինքզինքը կը գտնէ ներքսարկութեամբ մը և շատ անգամ վտանգաւոր անմարսութեան մը առաջքը կ'առնու. ուղեւորութենէ առաջ և ուղեւորութեան միջոցին, մի՛ մոռնաք այս հանգիստ դեղը ։

Նա որ գիտէ մաքրողական ներքին դեղերու շատ գործածութեան հետեւանքներն և մեծ քանակութեամբ ջուր ներս առնելով յառաջ եկած աղիտաբեր արդիւնքները, ինչպէս են ընդարձակումն մեծ աղեաց, պնդութիւն, արիւներութիւն, պիտի ընտրէ միշտ այս նոր դեղն, որ ազդեցութիւնը նոյն կը մնայ քանի մը տարի վերջն իսկ ։

Դեղատանց մէջ կը ծախուի .

1 ամբողջ շիշ	1 մէճիտիէ
1/2 շիշ	1/2 »
1/4 »	1/4 »
Գրիխը	1/2 մէճիտիէ

Գործարանին նշանն է գրիչ մը և անունն էտիքէթներուն և շիշերուն վրայ ։

ՏՐ. ՈՒԱԴՄԱՆՆ

Մասնագէտ որովայնի խօթութեանց և կանանց հիւանդութեանց

Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար միակ կեդրոնատեղին է Տր. Շմիտէկ, յԱդրիանուպոլիս ։— Ի Կ. Պոլիս կը ծախուի Գ. Գասգոփոնճէի դեղարանն, Քարաքէօյ թիւ 5 և ի Դեղագործական Մթերանոցն, Մեծ փողոց Ղալաթիոյ, 35, Կայարան Պէշիքթաշի Թըրամուէյին ։

Տոն. Մաէնդրիսի դատարան 3000 ֆրանք տուգանից և դատին ծախուց դատապարտեց Պրուհեման և Գոնզդանդէն խմբագիրներն, այս դեղին դէմ գրած լինելնուն համար ։ Պուա-լը-Տիւքի վերաբնիկ ատեանը բոլորովին հաստատեց այս վճիռը ։

(12 մայիս 1885) ։ 979 25—27

CAISSE GENERALE D'EPARGNE ET DE CREDIT

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿ ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆՔ
500 ֆրանքնոց 2000 արժեթղթերու բաժանեալ
Հիմնեալ ի Բարիզ 1880 ապրիլին
և Անանուն Ընկերութեան վերածեալ՝ 1881 մայիս 4ին
Կեդրոնատեղի 116, Հրապարակ Լաֆայէթ, Բարիզ

Վարչական խորհուրդ Պ. լը Սէռժան տը Մոնզով (Ֆէլիքս), ասպետ Պատուոյ Լէգէոնի, նախկին երեսփոխան Պ. Պիւէ (Լէօն) Պ. Դ. Ռոդիվալ (Դ. Ռոդիվալ և ընկ. տանէն, սեղանաւոր)

Կոմիսէր 1887 ի Տարեշրջանին համար, Պ. Օմոն (Վիգդոր) Պ. Պէլիք (Լէօ)

ՏՆՕՐԷՆ Պ. Մաթիէօ (Մօրիս)

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԻՆ նպատակն և առաւելութիւններն են. խնայողութիւնն ամենուն դիւրամատչելի ընել ։— Քիչ դրամ ունեցողները տէր ընել Բարիզի, Ֆրանսայի քաղաքաց, և Ֆրանսայի Գուէտի Ֆօնսիէին պարտաթղթոց, ամսական 5, 10 կամ 20 Ֆրանքի վճարմամբ ։— Խնայողութիւնն հրապուրիչ ընծայել, թոյլ տալով գնողին որ դեռ բոլոր ստակը չը վճարած մասնակցի վիճակահանութեան և ստանայ տոկոսներն. միանգամայն ամեն անհանգստութիւն քաշել, ամսական ստացագրոց դրամն ստանալով իւր իսկ բնակարանէն. —

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿՆ խնայողական մտուկներու ամենէն հանճարեղն է. սա գաղափարին վրայ հիմնեալ է թէ խնայողութիւնն աւելի կարեւորութիւն կուտայ արագապէս հասնելու դիւրակեցութեան, եթէ ոչ հարստութեան, քան ստանալու փոքր տոկոս մը վճարեալ գումարներէն ։

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՐԿԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍՆՏՈՒԿԸ խնայողին կ'առաջարկէ երկու միացեալ առաւելութիւններ, պարգեւի հաւանականութիւն և տոկոս ։ Ուստի և, 1880էն ի վեր իւր ձեռք բերած արժանքն յուսացածէն վեր է. 1886ին ունէր աւելի քան 96 000 յաճախորդ, որոցմէ շատերը կարեւոր պարգեւներ շահած են ։

Ֆրանսական կամ պելճիական մէկ կամ մէկ քանի պարտաթղթեր գնելու համար, կը բաւէ իւր ներկայացուցչաց յանձնել առաջին վճարին գումարը. արժէթղթին թիւն անյապաղ կը հաղորդուի գնորդին ։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ

Յ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ Մուսթաֆա փաշա խան, 6, Պոլիս.

Պ. Պ. Միսաք Մօրուքեան եւ ընկ. գործակատարք յԻզմիր եւ շրջակայքը Բասմախանէ, Իզմիր. Պ. Յ. Պ. Քալէնեան, գործակատար Պրուսայի նահանգին համար, Իբէք խան, Պրուսա. Պ. Սարգիս Սարգիսեան, գործակատար Հալէպի, Իսքէլէ. Պ. Յ. Նահապետեան, գործակատար ի Կէլիպօլու. Պ. Յովսէփ Դաւիթեան, գործակատար յԱֆիոն Գարահիսար. Պ. Զարեհ Ամիրայեան, գործակատար ի Սալոնիկ. Պ. Պ. Կ. Պօյաճեան և ընկ., գործակատարք ի Տրապիզոն. 748

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR

Կը բուժէ արեան ապականութենէ յառաջ եկած ամեն հիւանդութիւնները, Խոյլ, ամեն տեսակ վէրքեր, յօդացաւ եւն եւն ։

ՌՈԲ ՊՈՒԱՅՎՕ-ԼԱՖԷՔԹԷՕՌ
ԻՕՏԻՒՌ ՏԸ ՊՈՏԱՍԻՕՆՈՎ

Կը բուժէ հին և նոր զազրական ախտերը, Վէրք, Խոց, Ուռեցք եւն եւն ի Բարիզ, Ժ. ՖԷՐՐԷ, 102, Րիշըլէօ փողոց, յաջորդ ՊՈՒԱՅՎՕ-ԼԱՖԷՔԹԷՕՌի և ամեն դեղարանաց մէջ ։

J. Ferré, 102, Rue Richelien, Paris 22

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Կալաթա, Քարանթինա փողոց, թիւ 9

ԼԱԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

566

Յ. ՄԱՍԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՅՊԸԼ ՃԱՏԻՏ
ՖԻՆ ԱՆՃԸԼԱՐ ԵՕՔՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն
ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական եւն
ԱՑՑԵՏՈՄՍՆԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր ։

Ցաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամեն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ, գիծ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ եւն եւն ։

736

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Գորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կազային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուաղութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց ։ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Ֆ. Մոլինարի, 2, Պոլո փողոց, Մարսիլիա ։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌԱՎԻԱ եւ ԲԵՌՏԻՔԻԴԻ ։ Ատա խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա ։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ ։

621

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Բոմբէյի միջեւ կանոնաւորական բանուկ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անաթօլի որ օգոստոս 24ին Մարսիլիայէն և օգոստոս 31ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի ։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէօզ որ պիտի մեկնի սեպտեմբեր 5ին ։

Ուղղակի և արագ առաքումներ

Նաւուղիներ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

556

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվէրբուլ և Միջերկրական միջեւ բանուկ շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	1200	Սֆինքս	3000
Ֆարոս	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեֆթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Իսիս	300
Թիպա	3250	Լոթուս	800
Մեմֆիս	3250	Օլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Սեւիլ	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
541 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէանդրօ	4,500
Անճելօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարաթոն	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթելլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբրօ	2,500	Օպօրտօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օթթօ	2,000
Գադօ	2,000	Բաւաֆէօ	1,200
Գոմօ	2,700	Բալերմօ	3,200
Տէկօ	2,500	Բազպէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիզօ	2,800
Էրադօ	2,600	Ռիալթօ	4,400
Տրագօ	2,600	Ռինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Ռօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալերնօ	4,000
Կիտանօ	2,200	Սաֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօմօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թինկէր	1,300
Հիւմպէր	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիւնօ	2,300	Քանտօ	3,600
Քէլսօ	2,000	Վէնտօ	1600
Քօլօ	2,200	Ջէլլօ	3,000
Լէօ	2,000	Ջէրօ	11,0

Քոփօ շոգենաւը, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ, և սեպտ. 2 ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ
551 խան Ղալաթիա

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՅԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՔՍԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ
ԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀՐԱՇԱԼԻ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ՉԻԹԼԻԻ

(ՄՕՐՉ Ի ՊՐՈՒՍԱ)

Պէտրոսեան ու [illegible]

1304 Սէֆէր 11 Թուական կայսերական իրատէով արտօնեալ—Վարձատրեալ Բարիզի, Վիէննայի, Լոնտոնի, Ֆիլատէլֆիայի, Անվէրսի, Ֆրանքֆորդի ցուցահանդէսներէն։

Չիթլիի ջուրն, որ Արեւմուտքէն եկող համանման հանքաջուրերէն գերազանց է, շիշերու մէջ կը դրուի ընդ հսկողութեամբ Տր. Արիկեանի, պատուիրակ ի դիմաց Առեւտրական Վաճ. նախարարին ։ Մէն մի էթիքէթ կրելու է քիմիշ բժշկին ստորագրութիւնը ։ Հասարակութիւնը մերժելու է այն ամեն շիշերն որք չեն կրեր Պետութեան այս երաշխաւորութիւնը ։

Այս հանքաջուրին յաջողութիւնն ապահովեալ է մարսողական խողովակին և լեարդին հիւանդութեանց մէջ, աւազախտի եւ յօդացաւի մէջ, շաքարախտի և փամփշտային խօթութեանց մէջ ։

Չիթլի շատ ախորժահամ հանքաջուր մ'է, սեղանի համար պատուական ջուր մ'է եւ շատ օգտակար է այն պարագային յորում ջուրերը վարակեալ են համաճարակ հիւանդութեանց ատեն ։ Իրենց առողջութեան նախանձախնդիր անձինք Վիշիներու, Պէնտերու եւ այլ ջուրերէն նախամեծար պիտի համարին Չիթլին ։

Չիթլին կը դիւրացնէ մարսողութիւնն և կը կանոնաւորէ միւս բոլոր պաշտօնները ։ Շատ օգտակար է նաեւ այն պարագային երբ պիպերոնով սնող մանուկները կաթէ կըտրելու է ։

Չիթլիի ջուրը շաբաթն երկու անգամ կը դրկուի աղբիւրէն, այնպէս որ կարելի է վստահ լինիլ թարմ վիճակի մէջ գտնել զայն ի մթերանոցս ։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծախուի ի կեդրոնատեղին Ընկերութեան, 15, Ճէլալ Պէյ խան, եւ ի Մասնաճիւղս—Բերա, Պ. Ալեքսանտր, դեղարան Տէլլա Սուտա, 169։—Պոլիս, Պ. Մէլիքի, դեղավաճառ, 24, Եէնի Ճամի փողոց.—Ֆ. Թէրճիման, դեղագործ, Ծղալօղլու, Պարսկական դեսպանատան մօտ.—Աքսարայ, դեղագործ ի Վէգնէճիլէր.—Ղալաթիա, Պ. Մավրոդօ, վաճառական, Մալթըզ փողոց, 34.—Պէշիքթաշ, կեդրոնական դեղարան.—Թէրափիա, Սամս Սրոնօբուլօ.—Պէօյիւքտէրէ, Սողիրաքի Փէօխարիտի, վաճառական.—Գատը գիւղ, դեղարան Լէոնիտա Անթիբա.—Իւսկիւտար, Սդավրաքի Նուրլօբուլօ, դեղագործ ։

Պարապ շիշերը ետ կ'առնուին ։

1054

ԿՐԷՆ ՏԸ ԼԷՆ ԹԱՐԷՆ

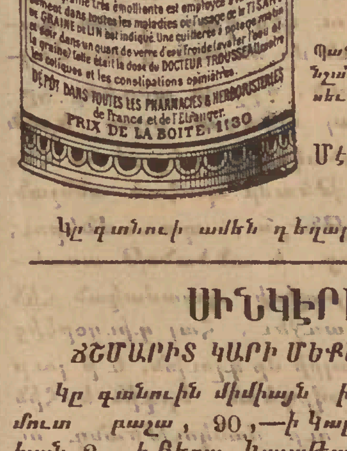
GRAINE DE LIN TARIN
PARIS
GRAINE DE LIN TARIN
Pharmacien de 1re Classe ex-interne des Hopitaux
Place des Petits-Pères, 9, PARIS
PRÉPARATION toute spéciale & NOUVELLE
CONSTIPATIONS, COLIQUES, DIARRHÉES
MALADIES DU FOIE
de la VESSIE des VOIES URINAIRES
INFLAMMATIONS DES POUMONS DES INTESTINS
PRIX DE LA BOITE

Ազդուապէս կը բուժէ Պնդութիւն, Թանչք, Փորհեղձ և միզական գործարանաց հիւանդութիւններ

Պահանջել գործարանին նշանն և կափարիչին վրայ սեւով տպագրեալ կնիքը ։

Մէկ տուփին գինն է 1·30 Ֆր.

Կը գտնուի ամեն դեղարանաց մէջ 606

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Կալաթա Կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց ։

Ժ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԷՐ
Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն ։ 626

L'AVENIR DES FAMILLES Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար 1880ին կազմեալ ի Լիոն նօտար Միքիֆիօ տը Պէլէի ստացած պայմանագրով

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռեբիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխք 53 միլիոն ֆրանք

Մինչեւ ցայսօր եղած վճարմունք են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ. Պ. ՇԻՎԼԷՌ, բժիշկ ի Լիոն, նախագահ. Պ. ԱԼԼԷՌ, նախկին տնօրէն, հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն. ՕՏԻՖԻՒ, նախկին շահաւոր ի Լիոն. ԳՌԵ, հասութատու ի Լիոն. ԳԻԼԵԱԹ կալուածատէր ի Լիոն. ՄԱՌԺԷԼ կալուածատէր ի Լիոն. ՌՈԹ, հասութատու ի Լիոն. ԺԻՆԷՆ, ի Լիոն Մ. Ժ. ԳԱՇԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԷՌ, տեսուչ պաշտօնէից, ընդհանուր տնօրէն ։

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է, իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն, կանխավճարներու յաւելականութեամբ։—Մուրհակներ կուտայ թէ ի փոխարէն մէկ վճարի մը և թէ ամսական համեստ վճարներու (կարելի է ստորագրել ամսական մինչեւ մէկ ֆրանք միայն) ։ Ապահովագրեալներ ունին որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հազար ֆրանք ստացած են ։

Վճարմունք կը կատարուին վիճակահանութեամբք, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբք զորս ամեն մարդ կրնայ ստուգել ։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պէտք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ ։ Մեր մօտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխավճարք՝ փոխատուութեանց և ճարտարարուեստից և Վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան մտուկ ծերութեան համար, Ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն ։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, Ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակագներ որոց վճարմունք տեղի կ'ունենան տասնեակ կամ նուազ մեծձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոյն ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հետզհետէ կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին ։ Մարդ կրնայ ստորագրել այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց ։

5 ֆրանքի ամսական բաժին մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի ընկերութեան արժեթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտաթղթի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին ։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան
1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ
2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս
3. 1000 ֆրանքի, Հիմնադրի մուրհակի մէկ տասներորդով ։

Ծան. Անցեալ տարեշրջանին մէջ Հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը՝ 500 ֆրանքէն վճարելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը ։

Ծան. Կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ ։

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտաթղթի մը, կամ 1877ի Գուէտի Ֆոնսիէէն, կամ 1871ի Վիլ տը Բարիէն, կամ Վիլ տը Մարսէյլէն. (այս երեք արժեթուղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիկասիոն Ֆոնսիէռէ մը՝ 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս
5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանամայի պարտաթղթի մը, շրջաբերութիւն 1888ի.
Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի.
3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի Ֆոնսիէռ կամ Գոմինալ Օպլիկասիոնի մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Իւռօժէքեռ Օպլիկասիոնի մը (Գրէտի Ֆոնսիէին հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի) ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը վիճակահանութեամբք ։— Բաժիներն ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը դադրին երբ մուրհակը վաստկի վիճակահանութեան մէջ ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունուարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն ։—Ամսական բաժիները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են ։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունուար 22ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութեամբ պետութեան ։ Հեռի լինելով շահադիտման կամ առեւտրական ո և է գործէ, ո և է վտանգի ենթակայ չէ ։

Իւր գանձած դրամը ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժէթղթոց, Գանձոց Թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և նահանգաց երաշխաւորութիւնը կրող թուղթերու. այս գումարը բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը ։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս էֆ. Ամպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, թիւ 40, Պաղչէ-Գաբու, Պոլիս ։ 1081

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ „ՏՕՅՋԸՐ ԼՕՅՏ"

Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կապահովագրէ ամեն տեսակ ապրանք, դրամածրարք եայլն, շոգենաւով եւ առագաստանաւով ուղարկուած ։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ
ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
791 Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 12 Մայիս (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ յնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	7 2	7 31	...	...	...
Գում-գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	7 11	7 40	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	...	7 15	7 44	...	...	...
Տավուգ փազար	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	...	7 21	7 50	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 44	7	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 2	7 24	7 54	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	...	5 23	...	6 25	...	7 14	...	8 5	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 34	...	7 24	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 32	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41	43	45			
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 49	...	7 45	...	8 40	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	7 3	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	7 13	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 1	7 25	7 53	...	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	...	7 29	7 57	...	...	...
Տավուգ փազար	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	...	7 35	8 3	...	...	...
Գում-գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 10	7 39	8 7	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 18	7 47	8 15	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն։ Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ ։ 576